

T.C.
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

YEDİ İKLİM TÜRKÇE ÖĞRETİM SETİ B1, B2 VE C1 SEVİYESİ DERS
KİTAPLARINDAKİ METİNLERİN YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE
KÜLTÜR AKTARIMI AÇISINDAN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gülce TOSUN

DANIŞMAN

Prof. Dr. Abdurrahman Güzel

ANKARA 2016

T.C.
BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

YEDİ İKLİM TÜRKÇE ÖĞRETİM SETİ B1, B2 VE C1 SEVİYESİ DERS
KİTAPLARINDAKİ METİNLERİN YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE
KÜLTÜR AKTARIMI AÇISINDAN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gülce TOSUN

DANIŞMAN

Prof. Dr. Abdurrahman Güzel

ANKARA 2016

GÜLCE TOSUN tarafından hazırlanan Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 Ders Kitaplarındaki Metinlerin Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültürel Aktarım Açısından İncelenmesi adlı çalışma jürimizce yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Kabul (Sınav) tarihi: 13/07/2016

(Jüri Üyesinin Unvanı, Adı- Soyadı ve Kurumu):

İmzası

Jüri Üyesi: Prof. Dr. Abdurrahman Güzel

Jüri Üyesi: Doç. Dr. İhsan Kalenderoğlu

Jüri Üyesi: Yrd. Doç. Dr. Ahmet Demir

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

..../..../2016

Prof. Dr. Sadegül AKBABA ALTUN

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Yabancı bir dil öğrenmek, ana dilimizdeki kavramların, anlatımların karşılığını o dilde bulup kullanmak yani sadece kuralların öğretilerek kelimelerin o dile çevrilmesi değildir. Yabancı dil öğretimi genel bir anlamda dünyada bulunan diğer toplumların dünyaya bakış açılarını, düşünme ve değer sistemlerini anlamak için yapılan bir uğraştır. Bir toplumu oluşturan bireylerin günlük hayatta meydana getirdikleri çeşitli etkinliklerini, kültürün de etkisi ile toplumun içinde meydana getirdikleri davranış biçimlerini algılayabilmek için o toplumun dilini öğrenmek ve bilmek gerekir. Yabancı dil öğrenen insan kendisine yabancı olan bir dünya ile birlikte yabancı bir kültürü de öğrenmeye çalışır. Kişinin kendine yabancı olanı araştırması, öğrenmesi anlamaya ve çözmeye çalışması kişinin bilgi ve düşünce zenginliğini artırarak dünyaya bakış açısını genişletecektir.

Farklı toplumlardan ve kültürlerden gelen insanlar arasında iletişim kurulsa bile, bu durum sadece dilsel öğelerin çevrilmesi yoluyla yapılıyorsa bu onların aynı inançları, değerleri, davranış kurallarını paylaşmadıkları anlamına gelmektedir. Paylaşım eksikliği yabancı toplumlarla olan iletişimi çok zor ve karmaşık bir sürece sokabilmektedir. Buradan hareketle farklı kültürlerden gelen insanlar arasında yaşanan sorunların tümünü, kültürlerarası iletişimden kaynaklanan sorunlar olarak değerlendirmemiz mümkün değildir. Ortaya çıkan anlaşmazlıklar sadece insanların kültürel farklılıklarından kaynaklandığına dair ipuçları taşıyorlarsa, kültürlerarası iletişim sorunları olarak adlandırılabilirler. Bunun aksi durumlarda bireylerin hatalarını toplumlara mal etmiş oluruz ki, bu da toplumların birbirlerine karşı oluşturdukları ön yargıların temelini oluşturmaktadır. Ön yargılar dil öğretiminde öğrenmeyi engelleyen sorunların başında gelmektedir.

Bana bu çalışmamda danışmanlık yapan ve bütün meslek hayatımda her daim en doğru yolu göstermeye çalışan, yönlendiren, desteğini bir an bile olsun üstümden çekmeyen değerli hocam Sayın Prof. Doktor Abdurrahman Güzel'e; tezimin başında yurt dışında ve sonrasında da şehir dışında olmam sebebiyle ilgisini benden bir an bile

esirgemeyen, tezimin hazırlık sürecinde her daim sorularımı cevaplayan kıymetli hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Ahmet Demir'e minnettarım.

Bugün başarabildiğim ve elde edebildiğim her şeyde payı olan, bu tezde benim kadar onların da emeklerinin olduğuna inandığım, hayatta en büyük şanslarım sevgili anneme, babama ve ablama, bana her zaman inanan, güvenen ve destekleyen eşime teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

Türkçe dünyada en çok konuşulan diller arasındadır. Türkçeyi öğrenme isteğinin artmasına paralel Türkçe öğretim kurumlarının sayısı da oldukça artmaktadır. Bu kurumlardan biri de yurt dışında hizmet veren Yunus Emre Enstitüsüdür. Yunus Emre Enstitüsü ve yurt içindeki bazı Türkçe öğretim merkezleri Temmuz 2015'ten ders kitabı olarak itibaren Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Setini kullanmaktadırlar.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde hedeflenen sadece Türkçenin sistemini, dil bilgisi yapılarının öğretilmesi değil aynı zamanda kültürel aktarımın yapılarak, Türk kültürünü tanıtılması da demektir. Özellikle yurt dışında Türkçe öğretimi için ders kitabının niteliği çok önemlidir. Bu sebeple kitapların kültürel aktarım açısından yeterli donanıma sahip olması ve Türk kültürünü net bir şekilde yansıtabilmesi lazımdır.

Bu çalışmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde metinlerle kültürel aktarımın nasıl yapıldığının belirlenmesi amacıyla Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe B1, B2 ve C1 kitapları incelenmiş ve kültür aktarımı açısından bu kitabın oynadığı rol belirlenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi, Dil öğretimi, Kültür Aktarımı, Kültürlerarası Etkileşim

ABSTRACT

Turkish is one of the most spoken language in the world. Turkish as a second language institutions have increased in parallel to the interest in learning the Turkish language. One of these institution is Yunus Emre that is located countries abroad. As a guide book, both Yunus Emre, and other Turkish as a second language education institutions have been using "Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti" since 2015.

The objective of teaching Turkish language is to teach grammar but also to immerse students to Turkish culture. Therefore, the content of the Turkish education set is very important. Turkish as a second language education sets should have the right tools to reflect the Turkish culture accurately.

In this study, "Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Turkish set B1, B2, and C1" were investigated to determine their role on Turkish cultural immersion.

Keywords: Teaching Turkish as a Foreign Language, Turkish, Culture, Culture Transfer, Interaction Between Cultures

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i	
ÖZET	iii	
ABSTRACT	iv	
İÇİNDEKİLER	v	
TABLOLAR LİSTESİ.....	viii	
KISALTMALAR	ix	
GİRİŞ	1	
BÖLÜM I		
KAVRAMSAL ÇERÇEVE		
1.1. KÜLTÜR VE MEDENİYET	3	
1.2.DİL VE KÜLTÜR İLİŞKİSİ	7	
1.3.DİL ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜR AKTARIMI	10	
1.4.TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜREL KİMLİK GELİŞTİRME	12	
1.4.1. Kültür Aktarımını Gerekli Kılan Etmenler	13	
1.5.YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜR AKTARIMININ ÖNEMİ.....	16	
1.6.YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇENİN ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜR AKTARIMI İLE İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALAR	17	
BÖLÜM II		
YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ YEDİ İKLİM TÜRKÇE ÖĞRENİM SETİ B1, B2 VE C1 SEVİYESİ DERS KİTAPLARINDAKİ METİNLERİN YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜR AKTARIMI AÇISINDAN İNCELENMESİ		20
2.1. YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ YEDİ İKLİM TÜRKÇE ÖĞRENİM SETİ B1, B2 VE		

C1 SEVİYESİ DERS KİTAPLARINDA BİR KÜLTÜR UNSURU OLARAK EDEBİYATIN KULLANILMASI	21
2.2. YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ YEDİ İKLİM TÜRKÇE ÖĞRENİM SETİ B1, B2 VE C1 SEVİYESİ DERS KİTAPLARINDA BİR KÜLTÜR UNSURU OLARAK TARİHİN KULLANILMASI	38
2.3. YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ YEDİ İKLİM TÜRKÇE ÖĞRENİM SETİ B1, B2 VE C1 SEVİYESİ DERS KİTAPLARINDA BİR KÜLTÜR UNSURU OLARAK COĞRAFYANIN KULLANILMASI	42
2.4. YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ YEDİ İKLİM TÜRKÇE ÖĞRENİM SETİ B1, B2 VE C1 SEVİYESİ DERS KİTAPLARINDA BİR KÜLTÜR UNSURU OLARAK DEĞERLERİN KULLANILMASI	47
2.5. YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ YEDİ İKLİM TÜRKÇE ÖĞRENİM SETİ B1, B2 VE C1 SEVİYESİ DERS KİTAPLARINDA BİR KÜLTÜR UNSURU OLARAK SİNEMANIN KULLANILMASI.....	53
2.6. YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ YEDİ İKLİM TÜRKÇE ÖĞRENİM SETİ B1, B2 VE C1 SEVİYESİ DERS KİTAPLARINDA BİR KÜLTÜR UNSURU OLARAK DİNİ UNSURLARIN KULLANILMASI	54
2.7 YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ YEDİ İKLİM TÜRKÇE ÖĞRENİM SETİ B1, B2 VE C1 SEVİYESİ DERS KİTAPLARINDA BİR KÜLTÜR UNSURU OLARAK MİMARİNİN KULLANILMASI.....	58
2.8. YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ YEDİ İKLİM TÜRKÇE ÖĞRENİM SETİ B1, B2 VE C1 SEVİYESİ DERS KİTAPLARINDA BİR KÜLTÜR UNSURU OLARAK EL SANATLARININ KULLANILMASI	60
2.9. YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ YEDİ İKLİM TÜRKÇE ÖĞRENİM SETİ B1, B2 VE C1 SEVİYESİ DERS KİTAPLARINDA BİR KÜLTÜR UNSURU OLARAK MÜZİĞİN KULLANILMASI	61
BÖLÜM III	
SONUÇ	64

ÖNERİLER	75
KAYNAKÇA	76

TABLULAR LİSTESİ

Sayfa No:

Tablo 1: Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Deyimlerin Seviyelere Göre Dağılımı	63
Tablo 2: Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Atasözlerinin Seviyelere Göre Dağılımı	64
Tablo 3: Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Edebi Terim, Eser ve Kişilerin Seviyelere Göre Dağılımı.....	64
Tablo 4: Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Coğrafi Unsurların Seviyelere Göre Dağılımı	66
Tablo 5: Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Değerlerin Seviyelere Göre Dağılımı	67
Tablo 6: Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Sinemanın Seviyelere Göre Dağılımı	67
Tablo 7: Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Dini Unsurların Seviyelere Göre Dağılımı	68
Tablo 8: Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Mimari Unsurların Seviyelere Göre Dağılımı.....	69
Tablo 9: Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde El Sanatlarının Seviyelere Göre Dağılımı.....	69
Tablo 10: Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Müzik Unsurlarının Seviyelere Göre Dağılımı.....	70

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa No:

Şekil 1: Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Edebiyat Öğeleri	63
Şekil 2: Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Edebi Terim, Eser ve Kişilerin Seviyelere Göre Dağılımı	65
Şekil 3: Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Tarihi Unsurların Seviyelere Göre Dağılımı.....	66
Şekil 4: Yunus Emre Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 kitaplarındaki Kültürel Öğelerin Yüzdesel Dağılımı.....	71
Şekil 5: Yunus Emre Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 kitaplarındaki Kültürel Öğelerin Sayısal Dağılımı.....	72

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemi, araştırmanın amacı ile araştırmanın önemine değinilerek açıklanacaktır.

1. Problem: Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 ders kitaplarındaki metinlerde kültür aktarımı yapılmakta mıdır?

2. Araştırmanın Amacı: Türkçe dünyadaki en çok konuşulan dillerden bir tanesidir. Bununla birlikte, özellikle son yıllarda Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi hususunda epey yol kat edilmiştir. Fakat Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde hazırlanmış resmi bir öğretim programı yoktur ve bu program eksikliğinden dolayı birbirinden farklı hazırlanmış ders kitapları karşımıza çıkmaktadır. Bu yüzden hazırlanan ders kitapları da dil öğretimindeki temel ölçütler göz önünde bulundurularak incelenmelidir.

Araştırmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe B1,B2 ve C1 düzeyi kitaplarındaki metinlerin kültürel aktarıma hizmet edip etmediği incelenip betimsel bir çalışma yapmaktır.

3. Araştırmanın Yöntemi: Bu tezde nitel araştırma yöntemlerinden derleme ve belge taraması kullanılarak gerekli bilgilere ulaşılmaya çalışılacaktır. Kitaplar seviye ve ünite sıralamasına göre incelenecek, elde edilen veriler belirlenen ölçütlere göre değerlendirilecektir.

4. Araştırmanın Önemi: Türkçenin öğreniminin sağlanması sadece dilin kendisi ile değil kültürün de öğrenilmesi sürecini kapsamaktadır. Dil öğrenimi; yaşanan ve etkiye maruz kalınan kültürle şekillenmektedir ve iletişimde buna dayanmaktadır (Lantolf ve Thorne, 2007). Yabancı dilin öğrenilmesinin sağlanması, dilin sosyal ve kültürel açıdan uygun bir şekilde kullanılmasını gerektirmektedir. Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinin alandaki en yeni ders kitaplarındandır. Bu kitaplardaki kültür aktarımını sağlayan öğelerin tespiti önem teşkil etmektedir. Tezin “Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti” ile ilgili ilk yüksek lisans çalışmasıdır. Bu tez çalışmasında Türkçe öğretiminin kültürün ve dilin etkisi temel alınarak, Türk kültürünün, yabancılara

Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında nasıl sunulduğunun incelenip araştırılması olarak belirlenmiştir.

5. **Evren ve Örneklem:** Araştırmanın çalışma örneklemini Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinin B1, B2 ve C1 ders, çalışma ve dinleme metinleri kitapları oluşturmaktadır.
6. **Verilerin Toplanması ve Analizi:** Çalışmada, örneklemdaki B1, B2 ve C1 kitaplarındaki metinler yabancılara Türkçe öğretiminde kültür aktarımı açısından değerlendirilerek nitel analiz tekniklerinden belge taraması tekniği kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen veriler edebiyat, tarih, coğrafya, değerler, dini unsurlar, sinema, müzik, el sanatları, mimari başlıkları altında incelenmiştir.
7. **Sayıtlar:** Yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesi ile ilgili başvurulan kaynaklar ve toplanan veriler güvenilir ve geçerlidir.
8. **Sınırlılıklar:** Araştırmada tek bir yöntem kullanılması ve araştırmanın nitel bir araştırma olması bu araştırmanın sınırlılığdır
9. **Bulgular:** Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 ders kitapları taranarak elde edilmiştir.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde; kültür ve medeniyet kavramları, dil ve kültür ilişkisi, dil öğretiminde kültür aktarımı, Türkçe öğretiminde kültür aktarımı ve kültürel kimlik geliştirme, yabancılara Türkçe öğretiminde kültür aktarımının önemi ve yabancılara Türkçe öğretiminde kültür aktarımıyla ilgili yapılan çalışmalar konularına değinilerek incelenecektir.

1.1.Kültür ve Medeniyet

“Kültür kavramı bir toplumun duyuş ve düşünüş birliğini sağlayan bütün değerlerin tümü olarak tanımlanmakta ve incelenmektedir. Bu nedenle kültür kavramı ile ilgili ülkelerde çalışmalar yapılmakta ve ülkelerin kültürleri belirlenmektedir. Konuşma dilinde kullanılan anlamı da kültürün bu şekilde incelenmiştir. Bu anlam gelenek, görenek, düşünüş ve sanat değerleri gibi bir toplumun bütün değerlerini kapsamaktadır. Kültür; bilgi anlamını taşımaktadır. Felsefe diliyse kültürün köküne inmektedir ve orada insanın kendi üretimiyle değiştirerek yeniden ve kendisine göre yaptığı yepyeni doğayı bulmaktadır. Kültür, insanın belli bir ereğe göre meydana getirdiği üretimin tümü olarak tanımlanmaktadır. İnsan doğayı üretirken kendi kendisini de üretmektedir. Kültür bütün bu üretimin toplamıdır ki ilkel doğanın karşısında yepyeni bir doğa, insansal bir doğa koymaktadır. İnsan eylemsel gücüyle (aksiyon) doğayı değiştirebilen tek varlıktır. İnsan, doğayı üreterek kültürünü meydana getirmiştir. Yaşamak için zorunlu görevlerini doğadan ürettiği sayısızca sayısız aletlere yükleyerek, içinde rahatça yaşayarak düşüncesini geliştireceği yepyeni bir doğa kurmuştur. Kültür tarihsel bir olgudur ve insan faaliyetinin tüm elde ettiği kazançlarını dile getirmektedir” (Cevizci, 1996: 258-259). Bu sebeple tarihten günümüze ulusların kültürleri büyük önem taşımaktadır ve her ulus bu kültürün nesilden nesile aktarılmasını sağlamaya çalışmaktadır. Çalışmanın bu kısmında da kültür ile ilgili kavramlar araştırılarak incelenecektir.

“Medenî ve medeniyetin terim olarak kullanılması büyük ölçüde tercüme faaliyetleri dönemine rastlamaktadır. Bu çalışmalar esnasında Grekçe’de; şehir ve şehir devleti mânasındaki polis kelimesi medîne, devlet ve yönetim anlamına gelen, aynı

zamanda Eflâtun'un diyaloglarından birinin adı olan politeia kelimesi es-siyâsetü'l-medeniyye tabiriyle ifade edilmiştir. Bu bağlamda medenî terimi hem sosyal hem siyasal olma niteliğini ifade etmektedir. Nitekim İslâm düşünce literatüründe sık sık tekrarlanan insanın tabiatı itibariyle medenî olduğu (medeniyün bi't-tab') tanımlaması Aristo'ya ait siyasal canlıyı (zoonpolitikon) karşılamaktadır. Bu sebeple insan türünü bir sosyopolitik canlı olarak inceleyen yahut sosyopolitik varlık alanını araştıran elsefî disiplin el-ilmü'l-medenî, ilmü's-siyâse, ilmü's-siyâseti'l-medeniyye olarak anılmaktadır. Sonraları sosyopolitik durum veya yapıyı ifade etmek üzere umrân kelimesi İslâmî terminolojiye girmiş, hem bedevîlik hem medenîlik (hadârîlik, hadâre) durumunu ifade edecek şekilde kullanılmıştır. Batı dillerinde medeniyet karşılığı olan civilisation da Latince'de şehirli anlamına gelen civilis kelimesinden türetilmiştir. Civilisation teriminin modern Batı düşüncesi içinde kazandığı anlamları karşılamak üzere son devir Osmanlı Türkçesi'nde medeniyet kelimesi kullanılmış, modern Arapça'da ise daha ziyade hadâre yaygınlık kazanmıştır. Belli yasalara uyarak şehirde yaşayan halk mânasındaki uygurdan türetilen uygarlık kelimesi de günümüz Türkçesinde medeniyet karşılığı olarak belli bir yaygınlığa sahiptir. Medeniyet teriminin düşünce tarihi boyunca kazandığı anlamların ortak noktası şehir hayatının sosyal, siyasal, entelektüel, kurumsal, teknik ve ekonomik alanlarda mümkün kıldığı birikim, düzey ve fırsatları ifade ediyor olmasıdır. Bununla birlikte kelime çeşitli zihniyet dünyalarında farklı şekilde kavranmış ve tanımlanmıştır" (İslam Ansiklopedisi, 2012: 296).

Kültür bugüne kadar birçok araştırmaya konu olmuş çok kapsamlı bir şekilde tanımlanmış ve hala da tanımlanmakta olan bir kavramdır. Bu nedenden dolayı da kültür kavramını tek bir tanımla açıklamamız mümkün değildir.

"Kültür kelimesi ilk olarak tarımla ilgili kök anlamı üzerinde birleşerek ortaya çıkmıştır. Dilbilimciler özellikle kültür sözcüğünün Latince'de daha çok toprak kültürü anlamına gelen edera-cultura sözcüğünden geldiğini belirtmektedirler. Bunun yanında başka yapılan bir çalışmada ise kültür kelimesinin kökeninin Latince ikamet etmek, yetiştirmek gibi anlamları taşıyan colare kök sözcüğünden geldiği düşünülen cultura olduğu bilinmektedir" (Oğuz, 2011: 237).

"Kültür; anlam örüntülerinin tarihsel bir şekilde aktarımı şeklinde

tanımlanmaktadır. Bu anlamsal örüntülerin kapalı ve açık olarak varsayılan inançlarla ifade edildiği söylenebilmektedir” (Terzi, 2005). House vd.(2002)’ye göre ise kültür; bir topluluk içerisinde yer alan üyelerin ortak tecrübelerinden ortaya çıkan deneyimlerin kuşaktan kuşağa aktarılması, yorumların, inançların değer ve tutumların benimsenmesi olarak tanımlanmaktadır.

Ziya Gökalp (1976:25), kültürü “hars” olarak adlandırır ve insan toplumlarının bütün fertlerini birbirine bağlayan, yani kişiler arasında uyumu sağlayan kurumlar hars kurumlarıdır ve bu kurumların tamamı o cemiyetin “hars”ını oluşturur, der. Bu tanımdan da anlayacağımız üzere kültür bir topluma yön vermekte ve düzeni sağlamaktadır. Ayrıca toplumlara yaşam için eşsiz bir yol göstermekte ve bu yolda birçok unsuru kendi çatısı altında birleştirmektedir. Bu unsurlar dil, normlar, değerler ve inançlar olarak adlandırılabilir. Kültür insan olmanın en önemli parçalarından biridir. Öyle ki bir bireyin kültürel unsurlarsız bir topluma ait olması düşünülemez.

Türk Dil Kurumu medeniyet (TDK, 2005: 1360) kavramını uygarlık olarak tanımlamaktadır Aynı sözlükte uygarlık kavramı ise şu şekillerde tanımlanmaktadır:

“1.Uygar olma durumu, medeniyet, medenilik;

2.Bir ülkenin, bir toplumun, maddi ve manevi varlıkların, fikir, sanat çalışmalarıyla ilgili niteliklerin tümü, medeniyet.” (TDK, 2005: 2042).

İbrahim Kafesoğlu (2003: 16) medeniyeti, milletler arası ortak değerler seviyesine yükselen anlayış, davranış ve yaşama vasıtaları bütünüdür, şeklinde tanımlamıştır.

Will Durant (1978:15) medeniyet, kültürel yaratmayı harekete getiren sosyal bir düzendir, der ve medeniyetin temellerini ekonomiye, siyasi kavramlara, ahlaka, dine ve zihni işlemlere (edebiyat, ilim sanat) dayandırır. Öyle ki gerçekten kültürü ve medeniyeti birbirinden ayrı anlamlandırmak neredeyse imkânsızdır. Bununla ilgili Ziya Gökalp (2004:30), milli kültür ile medeniyet arasındaki birleşme noktası, ikisinin de bütün sosyal hayatları içine almasıdır, der.

Kültür ve medeniyet kavramlarının ortaklıkları olduğu gibi elbette ki farklılıkları da

vardır. Örneğin, kültür kavramını “milli” olarak nitelendirebilirken aynı şeyi medeniyet için yapamayız. Çünkü medeniyet “uluslar arası” olarak nitelendirilebilmektedir. Yine aynı şekilde kültürün içinde olan kavramlar tabii olduğu gibi medeniyetin içinde olan kavramlar tabii değildir. Örneğin insan ana dilini nasıl kendi iradesi dışında, doğal olarak öğreniyorsa, edebiyatı, sanatı kendi iradesi ile öğrenir.

“Tarihsel süreçleri içinde yer alan her toplumsal olay kendisinden önceki olaylar tarafından şekillenmektedir ve sonraki olayları belirlemektedir. Sürekli değişimi içeren kesintisiz süreç, aynı zamanda toplumun tarihini de oluşturmaktadır. Bu nedenle tarih, olayların yalnızca yer ve zaman gösterilerek yazılması değil bir bütünü oluşturan ve dönemlere yayılan olayların birbirleriyle ilişkilendirilerek yorumlanmasıdır.” (Aydoğan, 2006: 9)

“Her toplum belirli bir gelişme dönemini yaşamaktadır ve bu dönemi geride bırakmaktadır. Belli bir aşamadan bir diğerine geçer geçmez, bir takım başka yasalarla yönetilmeye başlamaktadır. Ekonomik yaşam, önümüze biyolojinin diğer dallarındaki gelişme tarihine benzer bir olay çıkarır. İnsanlar kendi tarihlerini kendileri yaparlar. Ancak bunu sırf kendi keyiflerine göre yapmazlar, kendileri tarafından seçilen durumlarda değil de, tamamen geçmişten gelen, geçmişin belirlediği koşullar altında yaparlar.” (Aydoğan 2006: 10)

Server Tanilli (2013: 11) ‘ye göre, “uygarlık (medeniyet) denilince birbirinden farklı iki şey anlaşılmaktadır. Birinci anlamıyla Uygarlık (medeniyet) doğal halin, barbarlığın karşıtı olan bir durumu anlatmaktadır. Bu anlamda uygar millet, uygar halk deyince gelişme yolunda hayli ilerlemiş, ideal ölçülere pek yaklaşmış bir topluluk anlaşılmaktadır. Uygarlığın (Medeniyetin)bu anlamı bir değer yargısı taşımaktadır. Diğer tanımıyla Uygarlık (medeniyet) bir halkı başka halklardan ayıran, onun özgün yarısını ortaya koyan, yaşayış biçimlerinin, kullanılan aletlerini, çalışma biçim ve yöntemlerinin, inançların, düşünsel ve sanatsal faaliyetlerin, siyasal ve sosyal örgütlenme biçimlerinin bütünüdür.”

1.2. Dil ve Kültür İlişkisi

İnsanoğlu toplumsal bir canlı olduğu için doğası gereği iletişim ihtiyaı duyan bir varlıktır. Sevinlerimizi, zntlerimizi, isteklerimizi, korkularımızı kısaca bütün his ve düşüncelerimizi dil ile ifade ederiz. Dil, insanlar arasında iletişimi sağlayan en temel ve en kapsamlı unsurdur. Bu sebepten dolayı da çok farklı tanımları yapılmıştır.

Prof. Dr. Doğan AKSAN (1995:11) 'a göre dil: "Bir anda düşünemeyeceğimiz kadar çok yönlü, değişik açılardan bakınca başka başka nitelikleri beliren, kimi sınırlarını bugün de çözemediğimiz büyülü bir varlık; gerek insan, gerek toplum gerekse insan ve toplumdan ayrı düşünülemeyecek olan bilim, sanat, teknik gibi bütün alanlarla ilgili bulunan, aynı zamanda onları oluşturan bir kurumdur."

Prof. Dr. Abdurrahman Güzel (2014:18) ise dili, "muhakemenin uzanabildiği sınırları, duyguların erişebildiği bölgeleri, hayalin tanıyabildiği bölgeleri görüntüleri adlandıran bir sistemdir" şeklinde tanımlamaktadır.

Yapılan tanımlardan da gördüğümüz üzere dil bütün alanlarla ve insanla yakından ilişkilidir. Oyle ki bir milleti milleti yapan en önemli unsurlardan birisi de dildir. Dil, yaşayan bir varlıktır ve etkileri bütün alanlara sirayet eder. Bu sebeple dil ve kültür arasında sıkı bir ilişki söz konusudur. Bu iki kavram birbirlerini bütünleyen kavramlar olduğu için birbirlerinden ayrı değerlendirilmesi mümkün değildir. Böylelikle geçmiş ve gelecek arasında kurulan köprü, nesillerin birbiriyle olan bağlarını güçlendirir ve milli kültür bağı oluşmuş olur. Milletleri de bir arada tutan en kuvvetli bağ budur.

"İnsanoğlunun yarattığı her şey" olarak nitelenen kültür, bilimsel yazılarda uygarlığın karşılığı (Güvenç, 1994: 95) olarak kullanılıyor olsa da "kültürün daha ziyade her topluluğun kendine mahsus yaşayış ve davranış tarzı olarak tanımlanmaktadır. Belirli bir topluluğa ait sosyal davranış ve teknik kuruluşlar kültürü meydana getirmektedir" (Kafesoğlu, 1998: 16).

“Kültür, bir milletin yüzyıllar boyunca oluşturduğu algı, ilgi, tutum ve davranışlarla tezahür eden yaşam biçimi, maddî ve manevî değerler toplamıdır ve nesilden nesile miras olarak aktarılarak gelmektedir. Kültür, hayatın her safhasında insanı kuşatan duygu ve düşüncenin yaşama yansıyan hâlidir” (Göçer, 2012: 50-51). Dil, içtimai bir müessese olarak insanlar arasında anlaşmayı sağlayan bir araç (Ergin, 2009: 3); toplumun ortak değeri olduğu için sosyal bir kurum (Karataş, 2009: 11) ve çok yönlü, farklı nitelikleri olan büyümlü bir varlıktır (Aksan, 2007: 11). Yapılan tanımlarda da görüldüğü üzere özellikle dilin toplumsal niteliği öne çıkartılmaktadır. Akarsu’ya (1998: 83) göre, “dil konuşulduğu toplumun özelliklerini en iyi yansıtan unsurdur. Toplumun ortaya koymuş olduğu kültürel değerlerin izleri dil ile kendini göstermektedir”.

“Dil ile kültür birbiriyle yakından ilişkili iki kavramdır. Dil kültürle yaşamaktadır, kültür de dil ile gelişmektedir ve birikmektedir” (Günay, 1995: 9). “Bir toplumun dili, o toplumda yaşayan bireylerin genel kültürünü yansıtmaktadır. Kültür bir bilgi birikimidir. Bilgi birikiminin kaynağı ise dildir. Bu yüzden dil ile kültür birbirinden ayrılmaz” (Aslan, 2008: 118).

“Kültür, nesilden nesile aktarılmak için dile muhtaç; toplumun duygu, düşünce ve tam anlamıyla hayat tezahürlerinin somut hâle bürünmesinin aracı olan dil için de kültür bir ihtiyaçtır” (Göçer, 2012: 53). Dil, bir kültür aktarıcısı olduğu gibi kültürün sürekliliğini sağlayan en önemli vasıta olarak tanımlanmaktadır (Akarsu, 1998: 83). “İnsan yığınlarının millet olabilmesinde dilin önemli bir yeri bulunmaktadır. Her birey, mensubu olduğu milletin kültürünü bir şekilde öğrenmek ve o milletin kültürel kimliğini kazanmak zorundadır. Çünkü milletler camiasında insanlar, onları diğerlerinden farklı kılan ve biricik yapan millî kültürleriyle tanınırlar. İnsanlar gibi milletler de varlıklarını sürdürebilmek için millî kültüre ihtiyaç duyarlar” (Kırkkılıç ve Sevim, 2012: 360-362).

“Her millet dilini ve kültürünü yüzyıllar boyunca yoğurmaktadır. Bu esnada o, akan bir nehir gibi, içinden geçtiği her topraktan bazı unsurları almaktadır” (Kaplan, 2010: 152).

Dil konuşulduğu toplumun kültürü içerisinde gelişmeye zemin bulabilmektedir. Kültür tarlasında sahip olunan bu imkân sayesinde dil de o toplumun bireylerinin zihinsel, duygusal, yaşamsal ihtiyaçlarına karşılık olabilecek ürünler vermektedir. Toplumun

kültürel yapısının sağlamlaşmasına katkı sağlamaktadır. Kaplan'ın (1993: 108) da dediği gibi, “kültür ile dil arasında sıkı bir münasebet vardır. Dil, bir göstergeler dizgesidir ve o dizge içerisinde yer alan her göstergenin dış dünyada işaret ettiği bir gönderme alanı, bir dış dünya gerçekliği vardır ve gönderme alanı da kültürle ilgilidir” (Asutay, 2007: 10).

“Kültür; maddî ve manevî değerler bütünüdür öğrenilmesinde ve gelecek nesillere devredilmesinde baş araç dildir” (Devrim, 2004: 130). “Dil kültürün temeli olduğuna göre, bir milletin dil ile ifade ettiği sözlü, yazılı her şey kültür kavramına girmektedir” (Kaplan, 2010: 151). Bir toplumun yaşamak için ürettiği maddî ve manevî değerlerin hepsi kültür ögesi içinde yer almaktadır.

Dil ve kültür canlı bir varlıklardır. “Dil, bu kültürün gelişip güçlenmesini, kuşaktan kuşağa aktarılmasını sağlayan çok önemli bir araçtır” (Güleryüz, 2004: 121). Bu iki kavram her daim birbirlerini besledikleri için birbirinden ayrı düşünülemez. Çünkü dilin ve kültürün yaşadığı medeniyetler her daim onları zenginleştirir. Bir neslin geçmişiyile geleceği arasındaki köprüyü dil ve kültür kurar. Kültürün gelecek nesillere sağlıklı bir şekilde aktarılabilmesinde dilin önemi büyüktür. Eğer dil etkili bir şekilde kullanılabilirse kültürün zenginliği de o derece güven altına alınmış olur.

Bir toplumu millet yapan ortak dil ve kültürdür. Kültür bir milletin adeta kimlik kartı gibidir. Onu diğer milletlerden ayırır. “Dil denilen iletişim aracı, toplumu bir arada tutan harç; kültürü taşıyan ortak bir hazine ve toplumu yansıtan bir aynadır. Toplum ve kültürde ne varsa dilde ifadesini bulur. Dilde neler varsa, toplum ve kültür de asılları veya yankıları vardır” (Güvenç, 2002: 47-48). Tarih, coğrafya, müzik, edebiyat, değerler gibi kültür unsurları yüzyıllar boyunca dil sayesinde bugünlere ulaşmış, geçmişe ışık tutmuştur.

Ülkemiz çok köklü bir tarihi birikime ve kültürel zenginliklere sahip bir ülkedir. Yüzyıllardır bu coğrafyada hüküm sürmüş ve hala da sürmekte olan bir milletin geçmişini bilebilmesi son derece gurur vericidir. Eski zamanlarda olan bütün bilgilere ve kültürel zenginliklere dil sayesinde ulaşabiliyoruz. Örneğin, deyimlerimiz direkt ifade edilemeyen duygu ve düşüncelerin somutlaştırıldığı, Türk mantığının geçmişten günümüze gelen en önemli sembollerindendir. Atasözlerimiz ise toplum içinde hangi kural ve ilkeleri

izlememiz gerektiğinde bizlere yol gösterir. Ya da bizler sadece bizim milletimize özgü olan birçok değer ve normlarımızın kökenine Yusuf Has Hacib'in Kutadgu Bilig adlı eseri ışık tutar. Bütün bu değerler bizlere dil sayesinde ulaşmıştır.

Dil bir bellek gibidir. Öyledir ki bir milletin maddi ve manevi bütün kültürel öğeleri dil süzgecinden geçirilerek, ilmek ilmek dokunarak dil hazinesine katılır ve günümüze kadar ulaşır. Dili yozlaştırmak, kaybetmek zamanla kültürü de aynı duruma maruz bırakmaktadır. Bu sebeple dil ve kültür arasındaki ilişkiyi gözeterek davranmalıyız.

1.3. Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Aktarımı

Yirmi birinci yüzyılda insanlar arası etkileşim giderek artmıştır. Bu etkileşimin en doğal sonucu ise yabancı dil öğrenimidir. Gelişen teknolojiyle birlikte pek çok kültürle istenilen yerden etkileşime girilebilmesi, gerek turizm, gerek ticaret, gerekse eğitim gibi gerekçelerle başka toplumlarla etkileşim halinde bulunabilmesi yabancı dil önemine de farklı bir boyut kazandırmıştır. Globalleşen dünyada ortak bir dil olmaması yabancı dil öğrenimini gerekli hatta bazı durumlarda zorunlu kılmaktadır. Çünkü dil insanların anlaşmasını sağlayan biricik ögedir.

Bir dili öğrenmek sadece o dilin dil bilgisi yapılarını, kelimelerini bilip iletişime geçme hali değildir. Dil kültürel öğelerden beslenen bir yapı olduğu için dil öğretimi aynı zamanda kültür öğretimidir. Farklı her dil yepyeni bir kültür deryasıdır. Kültürel aktarımın olmadığı bir dil öğretimi asla tam olarak bir dil öğretimi sayılamaz. Kültür aktarımı bir milletin sahip olduğu nesilden nesile aktarılan kültürel özelliklerin dil gayesinde buluşup dili öğrenen kişiye aktarılması, kavratılması ve benimsetilmesidir. Bir kişi öğrendiği dildeki yapıları, kelimeleri, o topluma ait değerleri, jest mimikleri hangi ortamda ya da nasıl kullanacağını kültür aktarımı ile öğrenir. Kültür aktarımı kavramı incelendiğinde iki önemli kavram karşımıza çıkar. Bu iki kavram sosyalleştirme ve kültürlemedir.

Kültür aktarımında çevrenin de etkisi çok büyüktür. Sosyalleştirme kişiyi toplumun değer yargılarına, töre, örf, gelenek ve göreneklerine uygun hale getirme ve öğretmedir. Burada anlatılan süreç sonuç olarak çocuk tarafından bakılırsa sosyalleşme,

öğretmen ya da aile açısından incelenirse sosyalleştirme olarak tanımlanmaktadır. Kültürleme ise; “toplumların kendisini oluşturan bireylere belli bir kültürü aktarma, kazandırma, toplumun istediği insanı eğitip yaratma ve onu denetim altında tutarak kültürel birlik ve beraberliği sağlama, bu yolla da toplumsal barış ve huzuru sağlama sürecidir.” (Güvenç, 2004: 85). Tanımları yapılmış olan her iki kavram görüldüğü üzere birbirinden çok farklı değildir. Yabancı dil öğrenen bireyler hedef dilin kültürünü bir süreçten geçerek öğrenirlerken ciddi bir aşama kat etmektedirler. Çünkü hedef dili öğrenen yabancı adeta yeni doğmuş bir bebek gibidir. Nasıl bebekler ve küçük çocuklar içinde yaşadıkları toplumun kurallarını, değerlerini, ait oldukları milletin kültürünü bilmezler, bunları ailelerinden daha sonra süreç içinde öğrenirlerse; hedef dili öğrenen bireyler de bu süreci yabancı dil öğrenme sürecinde yaşar ve bu kültürü benimser ve hedef dili etkin kullanır. Bu sayede hedef dili öğrenen birey aynı zamanda kendi kültürüyle hedef dildeki kültürü mukayese etme şansı bulur ve bu kuralları daha kalıcı bir şekilde içselleştirir.

“Farkında olarak ya da olmayarak hayatımızın bir parçası olan imgelerin toplumların kültürel yansımalarında da yer aldığı bir gerçektir. Aktarılan kültürün parçası olan ne var ise birer imge ile temsil edilir. Bu imgeler birleşerek kendi içerisinde belirli bir bütün oluşturmaktadır. Dil, resim, müzik, din, ırk vb. bir araya gelerek nesilden nesile aktarılan bu imgeleri kültür aktarımı konusunda ele almak oldukça önemlidir. Öyle ki farkında olmaksızın kendisini taşıyabilen her bir imgenin istemli olarak, eğitsel bir sistemin içerisinde kullanılması yoluyla kültür aktarımının daha etkili bir düzeyde gerçekleştirilmesi sağlanabilir” (Ayhan, 2015: 79).

İşcan (2012) ‘da yabancı dil öğretiminde kültürel öğelerin aktarılmasının büyük önemi olduğu söyler ve çalışmasına bu konuyla ilgili şunları ekler:

Tomalin ve Stempleski’ye göre (1993:89) kültür öğelerinin aktarılmasının 7 amacı vardır:

- Öğrencilerin her insanın davranışında kültürün etkisi olduğunu anlamalarına yardımcı olmak.
- İnsanların konuşmalarında ve davranışlarında etkisi olduğunu anlamalarına yardımcı olmak.

- Öğrencilerin hedef kültürdeki ortak durumlarda gösterilen ortak davranışların farkına varmalarına yardımcı olmak.
- Öğrencilerin, bazı kelime ve cümleciklerin, kültürün bir sonucu olarak, hep aynı şekilde birbiri ardına geldiğinin farkına varmalarına yardımcı olmak.
- Öğrencilerin hedef kültürle ilgili genellemeleri objektif gözle değerlendirmelerine yardımcı olmak.
- Öğrencilerin hedef kültürle ilgili bilgi toplama becerilerinin gelişmesine yardımcı olmak.
- Öğrencilerin hedef kültürle ilgili merak uyandırmak ve onların o kültürdeki insanlara empati duymalarını sağlamak.

Yeni bir dil öğrenmek insanın ufkunu geliştirir. Farklı bir dil ve dolayısıyla da o dilin kültürünü öğrenen insanların dünyaya bakışı değişir ve gelişir. Teknoloji çağını yaşadığımız şu günlerde yabancı diller sayesinde farklı dillerdeki bilimsel araştırmalar takip edilebilir ve bu dillerde araştırmalar yapılabilir, iş bulma imkânlarını arttırır, başka kültürler sayesinde kültür bilinci kazanılır ve farklı bakış açılarıyla insanlar arasında hoşgörü gelişir.

1.4. Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı ve Kültürel Kimlik Geliştirme

Türkler çok geniş bir coğrafyada yaşamışlardır. Bu sebepten dolayı da Türkler tarih boyunca birbirlerinden farklı birçok toplumlarla etkileşim içine girmişlerdir. İslamiyetin benimsenmesi ile birlikte Türkler Arapça ve Arap kültürüyle, Selçuklular döneminde Farsça ve Fars kültürüyle tanışmışlardır. Osmanlı Dönemine gelindiğinde ise bu üç dilin ve bu üç kültürün aynı çatı altında buluştuğunu görürüz. Yani sağlıklı bir kültür aktarımı için öncelikle sağlam bir tarih bilinci gerekmektedir.

Toplumlar sahip oldukları kültürü dil vasıtasıyla bugüne getirmekte ve geleceğe taşımaktadır. Dilin işlevlerinden biri, kültür aktarımını sağlaması olarak görülmektedir. Kültür aktarımı, bir millete ait kültürel özelliklerin yeni nesillere anlatılması, kavratılması

ve benimsetilmesi olarak tanımlanmaktadır. Kültür, içeriğinin genişliği dikkate alındığında pek çok şekilde ifade edilebilecek bir kavramdır. En basit tanımı ile kültür, bir milleti diğer milletlerden ayıran niteliklerin bütünü olarak tanımlanmaktadır.

“Anadili eğitimi, bireyin doğumu ile ailede başlamaktadır. Örgün eğitim kurumlarında devam etmektedir. Bireyin anadili becerisi geliştikçe, mensup olduğu milletin kültürüne hâkimiyeti de artmaktadır. Bu sebeple dil öğretimi, aynı zamanda kültür öğretimi olarak nitelendirilmektedir. Dildeki her türlü yapı ile anlam arasındaki ilişkinin kültürel bir boyutu vardır. Anadili eğitiminde bu nokta göz ardı edilmemelidir. Türkiye’de eğitim-öğretim faaliyetleri, Milli Eğitim Temel Kanunu’na uygun olarak derslerin öğretim programları çerçevesinde düzenlenmektedir. Okullarda ulaşılması gereken amaçları, bunları gerçekleştirecek dersleri ve konuları sıralayan, öğretmene bu işte rehberlik edecek düşünceleri kapsayan kılavuza öğretim programı adı verilmektedir” (Arslan, 2001:30).

“Programlar, eğitim ve öğretimin temelini oluşturması ve bu faaliyetlerin hangi çerçevede yürütüleceğini göstermesi bakımından önemlidir. Milli Eğitim Temel Kanunu’nda ve Türkçe dersi öğretim programlarında kültür unsurlarının genç kuşaklara aktarılması gerektiğine dair ortak ifadeler yer almaktadır. Türk kültürünü gelecek nesillere aktarma, iyi bir anadili eğitimi ve bu doğrultudaki kültür aktarımı ile sağlanabilmektedir. Okullarda anadili eğitiminin yürütüldüğü Türkçe dersleri bu açıdan son derece önemlidir. Türkçe programları, Türk insanının dil becerilerini geliştirerek bu dille yazılmış bilim ve sanat eserlerini anlayan, yorumlayan, değerlendiren ve kendine, topluma pay çıkarabilen bireyler yetiştirmek üzere hazırlanmaktadır” (Tosunoğlu, vd.; 2004). Program, öğretmene yol göstermektedir. Bu bakımdan Türkçe dersi öğretim programlarında hem kültür unsurları hem de bunların aktarım biçimi açıkça belirtilmelidir.

1.4.1. Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımını Gerekli Kılan Etmenler

Kültürü oluşturan unsurları incelendiğinde öğretmek için karşımıza çok geniş kapsamlı bir birikim, uygulama ve yaşantılar çıkacak bunların incelemesi ve değerlendirmesi yapılacaktır. Bu sebeple; yabancılara Türkçe öğretiminde kültür aktarımını gerekli kılan etmenler bulunmaktadır. Ülker’in Byram ve Risager’den yapmış

olduğu aktarıma göre yabancı dil ğretiminde kültür aktarımının büyük bir önemi bulunmaktadır. Bu sebeple yabancılara Türkçe ğretimi esnasında kültürümüzü oluşturan bütün unsurları vermek mümkün olmayacaktır.

“lker’in Byram ve Risager’den yaptığı aktarıma göre yabancı dil ğretiminde kültür aktarımının büyük önemi bulunmaktadır; fakat kültür çok kapsamlı bir olgu olduğu için ve yabancı dil öğrenenler yine de daha çok dilin dizgesel yapılarına odaklı olduklarından kültür başlığı altında öğrenciye verilebilecek olan şeyler öğrencinin dili anlamasına yardımcı olacak nitelikte olmalıdır. Tarih, günlük yaşam ve rutinler, alışveriş, yiyecek- içecek, gençlik kültürü (moda, müzik vb.), okul ve eğitim, coğrafya, aile yaşantısı, sosyal şartlar, festivaller, gelenek-görenekler, turizm ve seyahat, iş hayatı ve işsizlik gibi konular yabancı dil öğrenenlere kültür bağlamında öncelikle öğretilmesi uygun olan konulardı” (lker, 2007: 16-17).

Yabancı dil olarak Türkçe ğretiminde önemli olan unsurların başında iletişimsel yetiyi kazandırmak gelmektedir. Tahsin Aktaş’a göre (2004: 46); iletişimsel yeti, “Bir dil toplumu ile iletişim kurmak için gerekli bilgilere ve bunların kullanılması için gerekli becerilere sahip olma anlamına gelmektedir. Başka bir deyişle dildeki göstergelerin değişik ortamlarda, yerinde ve zamanında anlamlı olarak kullanılmasını gerektirmektedir.”

“Aktaş konu ile ilgili olarak bu yetinin yalnızca dil bilimsel ve toplum bilimsel iletişim ve etkileşim kurallarını değil, aynı zamanda iletişim olayları etkileşim işlemlerinin bağlam ve içeriğinin temelini oluşturan kültürel kuralları ve bilgileri de içerdiğini belirtmektedir (Aktaş, 2004: 48).”

Kültür aktarımı sürecinde hedef kültür, ortak kültür ve kaynak kültür kavramının hep beraber incelenerek yorumlanması gerekmektedir. Kaynak kültür; öğrencilerin içinde bulunduğu konuşmaları, yaşayış ve düşünme tarzını şekillendiren kültür olarak tanımlanmaktadır. Kaynak kültür sayesinde öğrencilerin dil ğretimi kolaylaşabileceği gibi zorlaşabilmektedir. Kültürlerarası yaklaşımda amaç kültürü öğreterek anlaşmanın yapılmasını sağlamaktır. Bu sebeple eğer öğrenciler kültürü tanıtmak isterlerse öğrencilere kültürler hakkında kısa bilgiler verilerek kültür hakkında bilgi öğrenmeleri

sağlanmaktadır. Kültür aktarımı öğrenciler arasında sağlanırsa, öğrencilerin kültür hakkındaki deneyimleri de normal karşılanmış olacaktır.

“Hedef kültür yabancı dil öğretimi ve kültürlerarası yaklaşımla aktarılmak istenen kültürdür. Hedef kültürün aktarımı yapılırken öğrencilerin kaynak kültürlerinden kaynaklanan bir savunma sistemi oluşturacakları unutulmamalıdır. Kaynak kültürle hedef kültürün karşılaşması sonucunda kişinin kendini veya karşısındakini farklı hissetmesi ve bu durumdan rahatsız olması doğal bir durumdur. Yabancı dil öğretiminde kişi için öteki diye adlandırılacak hedef kültür sadece gözlemlenecek bir nesne durumundadır. Bu nedenle hedef kültürü gerçek anlamıyla anlamaya çalışmayacaktır. Birey hedef kültürü öğrenmeden hedef dili tam anlamıyla öğrenemeyeceğinin bilincine varırsa hedef kültüre bakış açısı değişecektir. Kültürlerarası yaklaşım ile birey hedef kültürü öğrenme sırasında kaynak kültür ile karşılaştırma yaparak kaynak kültürünü de daha iyi anlama ve bilmediği yönlerini tanıma imkânı bulacaktır. Hedef kültürün aktarımında aktarımın sınıf içinde hangi yollarla yapıldığına dikkat edilmesi gerekmektedir. Kültür aktarımı sırasında hedef kültürün değerlerini yansıtan bilim, sanat ve kültür öğelerinden yararlanmak hedef kültürü öğrenciye aktarmayı kolaylaştırmaktadır. Ortak kültür kaynak kültür ile hedef kültürün karşılaşmasının sonucunda zamanla ortaya çıkacak olan kültürdür. Ortak kültür kaynak kültürle hedef kültürün birey tarafından sentezlenerek oluşturulmaktadır” (Aslan, 2008: 115-117).

Kültürlerarası yaklaşımla yabancı dil olarak Türkçe öğretimi yaparken kültürel unsurların gerek öğretim esnasında gerekse kullandığımız materyallerde bulunması elzemdir. Burada dikkat edilmesi gereken nokta hangi kültürel unsurların aktarımının yapılacağıdır.

Kültür aktarımını dil eğitiminin bir parçası olarak değerlendiren Aslan’a göre (2008: 118); “bu aktarımın ölçüsü iyi ayarlanmalıdır. Kültür aktarımı hem öğrenilen yabancı dilin ait olduğu toplumları tanıtıcı nitelikte olmalı hem de başka kültürlerin özelliklerini sunan bir yapıda olmalıdır. Türkçe öğretimi esnasında kültürlerarası yaklaşımdan hareketle aktarılabilecek olan kültürel unsurlarda bir sıra gözetilmeli ve kendi kültürümüze ait olan unsurların kullanım sıklığına göre yer verilmesi gözetilmelidir”.

1.5.Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımının Önemi

“Yabancılara Türkçe öğretiminde amacımız, kültürel yeterlilikleri kazanarak Türkçeyi daha iyi anlar konuşur hale gelebilmektir. Bunu yapabilmek için Türkçenin sözcüklerinin nerede, ne zaman, niçin, kim tarafından hangi ortamda kullanıldığının bilinmesi ve kavranması oldukça önemlidir. Her dil dünyayı ayrı bir biçimde yorumlanmaktadır. Bu nedenle Türkçe öğretimi sırasında yeni düşünüş ve yaşam biçimleriyle karşılaşmaktadır. Bu karşılaşma Türkçe dil öğrenen kişide dünyayı yeni ve esnek bir bakış açısıyla değerlendirme imkânı sunmaktadır. Kültürlerarası iletişimi genel olarak kültür ve iletişim kavramlarının bir araya gelmesiyle oluşan sosyal bir olgu ve farklı kültürler arasındaki iletişim olarak tanımlamak mümkündür. Türkçe öğretiminde kültürlerarası etkileşimin yaratılacağı ortamı oluşturmak son derece önemlidir” (Pehlivan, 2007: 2-3).

“Yabancı dil öğretimi iki farklı kültürün karşılaştığı bir ortamdır. Yabancı dil öğrenen kişi aynı zamanda yeni bir kültür öğrendiğine göre yabancı dil olarak Türkçe öğretimi de Türk kültürünün anlatıldığı, yansıtıldığı bir ortam olmalıdır” (Pehlivan 2007:1).

“Demircan; Saville ve Troike’den yaptığı aktarımla dil kuramının iletişim ve kültür ile birleştirerek yapılması gerekenleri şu şekilde sıralamaktadır:

- 1.Biçimsel bakımdan olabilirlik
2. Bulunan araçlarla uygulanabilirlik
3. Kullanıldığı ve değerlendirildiği bağlama uygunluk
4. Gerçekten uygulandıysa neyi gerektirdiği” (Demircan 1990: 250).

“Bu hususlar kültür aktarımı açısından dikkat edilmesi gereken noktalardır. Kültür aktarımı yapıyoruz diye bağlama uygun olmayan ya da dili ve yapıyı öğretmek yerine sadece kendi kültürünü dayatmaya yönelik bir yol takip edilmemelidir. Yabancı dil öğretiminin süreklilik gösteren, değişken, çok yönlü ve karmaşık bir sistem olduğu

unutulmamalıdır. Yabancı dil öğretiminde, kültürlerarası yaklaşımla birlikte bireylerin kültüre bakışlarıyla ilgili iki yön mevcuttur. Kültüre bakışın ilk yönünü, bireyin kendi kültürünü esas alarak diğer kültürleri değerlendirmesi oluşturmaktadır. Bu görüşle birlikte kültürün farklı algılanış biçimleri ortaya çıkmaktadır. Yani bazıları kültürel farklılığı reddederek kendi kültürünü en üstün güç olarak görmektedir. Bu görüşte kültürel değişikliklere karşı savunma ve kültürel değişiklikleri küçümseme gibi durumlar ortaya çıkabilmektedir. Kültüre bakışın diğer bir yönü de kültürü diğer kültürlerden hareketle değerlendirmedir. Bu açıdan bakan bir birey kültürel farklılıklarını kabul ederek bu farklılıklara uymaya çalışır, sonucunda da kişi yaşadığı deneyimlerden başka görüşleri de dikkate alarak kendisi de farklı açılardan düşünebilme yeteneğini kazanmaktadır. Kültürümüzün, bilgi ve becerilerimizin gelişmesi, çağın düşüncesini yakalamamız, ona ayak uydurmamız yahut onun gelişmesine katkıda bulunmamız gibi etkenler yabancı dil öğretiminde kültür olgusunu ve kültürlerarası yaklaşımı zorunlu hale getirmektedir” (Aktaş 2007: 61).

1.6. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültür Aktarımı İle İlgili Yapılan Çalışmalar

Türkçe çok geniş bir coğrafyada konuşulan bir dildir. Şu anda dünyada en çok konuşulan ilk yirmi beş dil arasındadır. Bunun sebeplerinden bazıları, Türkiye'nin son yıllarda kalkınması, ekonomik açıdan büyümesi, eğitim ve sağlık imkânlarının Avrupa standartlarına yükselmesi ve iş imkânlarının artması sebebiyle Türkiye'nin cazibe merkezi haline gelmesidir. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmek isteyenlerin sayılarının artmasına paralel Türkçe öğreten yurt içi ve yurt dışındaki kurumların sayısı da artmıştır. Yurt dışında devlet eliyle bu işi resmi olarak adını Anadolu'da Türkçe şiirin öncüsü olan Yunus Emre'den alan Yunus Emre Enstitüsü yapmaktadır. Yurt içinde ise öncülüğünü 1984 yılında Ankara Üniversitesinin yaptığı Türkçe öğretim merkezini, şu anda birçok üniversitenin kendi bünyesinde açtığı sayısız yüze yaklaşan Türkçe öğretim merkezleri izlemektedir. Bunlarla birlikte Eğitim Bilimleri Enstitülerinde “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi” tezli-tezsiz yüksek lisans programları açılmış, alan literatürüne katkılar artmıştır. Şu ana kadar Yükseköğretim Kurumu Başkanlığı tez merkezinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür aktarımı konulu beş adet yüksek lisans tezi bulunmaktadır.

- Demir, A. (2010) Yabancılara Türkiye Türkçesi öğretiminde kültürlerarası yaklaşımdan hareketle metinlerin incelenmesinde dikkat edilecek noktalar. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ertuğrul, M. (2015) Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi kitaplarında kültür aktarımı. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Keskin, F. (2010) Yetişkinlere yönelik yabancı dil olarak Türkçe derslerinde yazınsal metinlerle kültür aktarımı. Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Pehlivan, F. (2007) Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürlerarası etkileşim odaklı yaklaşım uyarınca metin çalışmaları. Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ülker, N. (2007) “Hitit Ders Kitapları” örneğinde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürlerarası etkileşim odaklı yaklaşım uyarınca metin çalışmaları. Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özkan, P. A. (2009) Yabancı dil olarak Türkçe derslerinde kültürlerarası iletişim yetisi kazandırma amaçlı karikatür kullanımı. Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akpınar, M. (2010) Deyim ve atasözlerinin yabancılara Türkçe öğretiminde kullanımı üzerine bir araştırma. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Konuyla ilgili yapılmış diğer çalışmalar ve konuları da aşağıdaki gibidir:

Biçer ve diğerlerinin yapmış olduğu çalışmada; Türkçe öğrenmeye çalışan öğrencilerin karşılaştıkları sorunlar ortaya çıkarılarak yorumlanmıştır. Bu sorunlar arasında ölçme-değerlendirme ile ilgili sorunlarında yer aldığı görülmektedir. Bunun yanında çalışmanın bulgular kısmında ölçme-değerlendirme ile ilgili sorunlar kategorisi incelendiğinde, farklı kodlarla ilgili görüş bildiren öğrenci olmadığı bilgisi sonucuna ulaşılmıştır. Bu sorunların giderilmesine yönelik çalışmalar yapılması kararı alınmıştır (Biçer vd., 2014: 125-135).

Yapılan bir diğerk çalışmada ise Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesindeki kurallar, yapılan sınavlar ve uygulanma şekilleri Avrupa dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni'ni temel alarak incelenmiş ve yorumlanmıştır. Bu Köse tarafından yapılmış olan çalışma ile yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğrencilerin sınanması için yapılan sınavların önemi görülmektedir. Bu sınavlar sayesinde öğrencilerin düzeyi ölçülerek eksiklerini görmeleri sağlanmaktadır (Köse, 2008: 36-47).

Köse'nin 2007 yılında yapmış olduğu çalışmada ise 2001 yılında Avrupa Diller Yılı olarak ilan edilmesinden dolayı yaşanan süreçte Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi çok büyük önem kazanmış ve dil öğretimi için çalışmalar yapılmaya başlamıştır. Bunun yanında dil öğretimi ile ilgili çalışmalar yapılarak bu çalışmalar sonucunda dil öğretiminin kolaylaşması sağlanılmıştır (Köse, 2007: 107-118).

Yabancılara Türkçe Öğretimi İçin Ölçme Değerlendirme Soruları adlı kitap içerisinde Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni Dil düzeylerine (A, B, C)'ye yönelik farklı soru tiplerini içeren örnek testler koyulmuştur. Bu testler sayesinde yabancıların Türkçeyi öğrenmesi kolaylaşmış olacaktır (Birok ve Özbay, 2013).

Tüzel ve Barın'ın yapmış olduğu Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi aslı kitapta farklı dil beceri ve alanlarını içeren çalışmalar kullanılmış, Türk kültürü ile ilgili okuma parçaları kullanılarak Türk kültürünün tanıtımının yapılması sağlanmıştır (Tüzel ve Barın, 2013: 267-298).

Okur ve Keskin'in yapmış olduğu Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültürel Öğelerin Aktarımı: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti Örneği adlı çalışmada kültürlerarası karşılaşma düşüncesinden yola çıkılarak yabancı dil olarak Türkçe derslerinde kullanılan aynı zamanda kültür aktarım araçlarından olan ders kitaplarının bu süreçteki yeri ve önemi sorgulanmış ve yabancılara Türkçe öğretimi bağlamında ders kitaplarında kültür aktarımı yabancı dil olarak Türkçe Öğretiminde kullanılan İstanbul yabancılar için Türkçe Öğretim Seti A1, A2, B1 ve B2 ders kitapları esas alınarak belirli ölçütlere göre incelenerek değerlendirilmiştir (Okur ve Keskin, 2013: 1619-1640).

Gürsoy ve Güleç'in yapmış olduğu Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültürel Öğelerin Aktarımı: Gökkuşuğu Türkçe Öğretim Seti Temel Seviye Örneği adlı çalışmada öğrencilere öğrendikleri dilin kültürünü tanıtabilmek amacıyla kültürel öğelere de yer verilmiş ve bu çalışmada kültür aktarımı konusu incelenmiştir (Gürsoy ve Güleç, 2010).

Dil öğretiminde kültür aktarımı ile ilgili çalışmalar incelendiğinde dil öğretimi içinde kültür objelerinin kullanılmasının kültür aktarımı ile ilgili ne kolaylıklar sağladığı görülmektedir. Yapılmış çalışmaların ortak payesi budur.

2 YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ YEDİ İKLİM TÜRKÇE ÖĞRETİM SETİ B1, B2 VE C1 SEVİYELERİ DERS KİTAPLARINDAKİ METİNLERİN KÜLTÜR AKTARIMI AÇISINDAN İNCELENMESİ

05.05.2007 tarihinde Bakanlar Kurulunun 5653 sayılı kanunuyla kurulan Yunus Emre Vakfı Türkçeyi, Türkiye'nin tarihini, kültürünü ve sanatını dünyaya tanıtmak ve bu alanlarda eğitim almak isteyenlere yurt dışında hizmet vermek amacıyla kurulmuştur. 2009 yılında ise Yunus Emre Vakfına bağlı olarak kanunla belirtilen amaçları gerçekleştirmek için Yunus Emre Enstitüsü kurulmuştur. 2016 itibari ile Yunus Emre Enstitüsüne bağlı olarak yurt dışında hizmet veren Türk kültür merkezlerinin sayısı kırk üçtür. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti ise 2015 Temmuz'da yayımlanmış ve şu anda yurt içinde ve yurt dışında birçok Türkçe öğretim merkezinde kullanılmaktadır.

Bu çalışmada ise Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 seviye ders kitaplarındaki metinler kültür aktarımı açısından incelenirken şu başlıklar altında incelenmiştir. Bunlar; dil, sinema, edebiyat, tarih, değerler, müzik, plastik sanatlar ve el sanatları ile mimaridir. Bu başlıklar altında incelenerek kültür aktarımına etkisi yorumlanmıştır.

2.1.Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 Seviyeleri Ders Kitaplarındaki Metinlerin Kültür Unsuru Olarak Edebiyatın Kullanılması

İnsanlar duygu ve düşüncelerini aktararak edebiyatı meydana getirirler. Edebiyat kültürden, insan da kültürden beslenerek milli kimlik oluşumuna destek olur. Kültürün taşıyıcısı dil yani edebiyattır. Türkler, isimlerini yüzyıllar boyu hafızalarda tutmak yani bir bakıma ölümsüz olmak için ölümsüz eserler vermek gerektiğini keşfetmişlerdir. Edebi ürünler yazıldıkları dönemin özelliklerini bire bir yansıtır ve bize ışık tutar. Böylece bir milletin tarih dönemleri içerisindeki dil, edebiyat ve kültür değerlerinin tespitine yardımcı olur.

Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim B1, B2 ve C1 Ders Kitaplarında edebiyatın kültür unsuru olarak kullanımına ilişkin bulgular şu şekildedir:

Deyimler:

- Karın tokluğuna çalışayım dedim ama olmadı. (Karın tokluğuna çalışmak) (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı , 2015: 28)
- Onlar, ekmeklerini ellerine aldıktan sonra Türkiye'ye döndüm. (Ekmeğini eline almak) (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı , 2015: 29)
- Leyla'nın babası evlenmelerine çok sıcak bakmadı. (Sıcak bakmak) (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı , 2015: 29)
- Sizce Metin Hoca'nın iş görüşmesi notları Deniz ve Derya için yol gösterici olabilir mi? (Yol göstermek) (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı , 2015: 38)
- Kıymetini bilmek. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı , 2015: 41)
- Aç kurtlar gibi çocuklar.(Aç kurt gibi) (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı , 2015: 42)
- Hayal kurmak, sabahı zor etmek, gözünü ayırmamak. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı , 2015: 49)

- Doktor Bey, sanki kalbim yerinden fırlayacak ama tabii kız ya da erkek olması önemli değil. (Kalbi yerinden fırlamak) (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı , 2015: 49)
- Şuraya oturduğumuzdan beri vır vır vır konuşuyorsun. (Vır vır konuşmak) (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı , 2015: 70)
- Sınava girdiğinden beri boncuk boncuk ter döküyor. (Boncuk boncuk ter dökmek) (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı , 2015: 71)
- Onu gördüğümde beri gözlerime uyku girmiyor. (Gözlerine uyku girmemek.) (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı , 2015: 71)
- Can kulağıyla dinlemek. Boşa gitmek. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı , 2015: 74)
- Çileden çıkarmak. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı , 2015: 99)
- Kendi halinde olmak. Kendini tutamamak. Kendinden geçmek. Kendine gelmek. Kendi kendini yemek. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı , 2015: 102)
- Canını sıkma. (Canını sıkmak) (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı , 2015: 121)
- Zaman su gibi hızla akıyor. (Su gibi akmak) (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı , 2015: 133)
- Bahtınız açık olsun. (Bahtı açık olmak) (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı , 2015: 133)
- Bir yastıkta kocamak. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı , 2015: 146)
- Ülkenizde tarihe damgasını vuran önemli şahsiyetlerden birini anlatınız. (Damga vurmak). (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı , 2015: 157)
- Gözünü üstünden ayırmamak. Göz açtırmamak. Göz yummak. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı , 2015: 23)
- Saman altından su yürütmek. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı , 2015: 23)
- Ama bir gün içinde kimyasal madde bulunan şeylerden biri kırılıp vagonda yangın çıkınca Edison hem trendeki işinden oldu hem de ömür boyu ağır işitmesine yol açacak biçimde yaralandı. (İşinden olmak). (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı , 2015: 53)

- Mutluluğun sırrı; öncelikle kendinizi sevin ve kendinize değer verin. (Değer vermek.) (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı , 2015: 54)
- Kendi derdine düşmek, Kendine hakim olmak, Kendini beğenmek, Kendini tartmak, Kendini tutamamak. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı , 2015: 55)
- Herkes, “Eski hâli bundan daha iyiydi. Keloğlan’ın gözünü hırs bürüdü.” demeye başlamış. (Gözünü hırs bürümek.) (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı , 2015: 58)
- Gözü doymak bilmemiş. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı , 2015: 59)
- Tam bu sırada da şansları döner. (Şansı dönmek) (Yedi İklim Türkçe B1 Dinleme Metni 2015: 21)
- Kalbim neredeyse yerinden fırlayacak. (Kalbi yerinden fırlamak) (Yedi İklim Türkçe B1 Dinleme Metni 2015: 49)
- Bu yararlarının yanı sıra az sonra söz edeceğim yararları da can kulağıyla dinlemenizde fayda var. (Can kulağıyla dinlemek.) (Yedi İklim Türkçe B1 Dinleme Metni 2015: 74)
- Bu işi Howe’ un kafasına takıldığından beri gece uykuları kaçtı. (Uykusu kaçmak.) (Yedi İklim Türkçe B1 Dinleme Metni 2015: 112)
- Düşündü taşındı fakat aklına hiçbir şey gelmiyordu. (Düşünüp taşınmak) (Yedi İklim Türkçe B1 Dinleme Metni 2015: 112)
- Hiç vakit kaybetmeden işe koyuldu. (İşe koyulmak.) (Yedi İklim Türkçe B1 Dinleme Metni 2015:112)
- Selvihan zaman kazanmak için şart koşar. (Şart koşmak.) (Yedi İklim Türkçe B1 Dinleme Metni 2015:154)
- Fakat Emrah o esnada ruhunu teslim eder.(Ruhunu teslim etmek.) (Yedi İklim Türkçe B1 Dinleme Metni 2015:154)
- Bunu gören Selvihan feryat ederek çığlıklar atar. (Feryat etmek.) (Yedi İklim Türkçe B1 Dinleme Metni 2015:154)
- Yıllarca yörenin kızları bu gülleri kopartarak niyet tutarlar. (Niyet tutmak). (Yedi İklim Türkçe B1 Dinleme Metni 2015:154)

- Gözlerine inanmamak. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:12)
- Tanışmaya can atmak. Baş başa kalmak. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:15)
- Kan ter içinde kalmak. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:16)
- Eğer kararınız, hayallerinizin ve hedeflerinizin peşinden gitmek ve harekete geçmek olursa başarıya ulaşmamanız için hiçbir sebep yok demektir. (Harekete geçmek.) (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:18)
- Çeşitliliğin artması, karar vermeyi zorlaştırıyor ve seçenekler denizinde boğulan bilinçaltınız pes ediyor. (Karar vermek, pes etmek.) (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:19)
- Bir yerden başlayın, programlı ve karşınıza çıkabilecek problemlere karşı hazırlıklı olun. (Hazırlıklı olmak.) (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:19)
- Eğer yanlış şeyleri kovalarsanız karşınıza çıkan olası fırsatları da kaçırsınız. (Fırsat kaçırmak.) (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:19)
- Hatalar sizi önemli dersler öğretir ve hatalarınızdan ders aldığınızda, hedefinize bir adım daha yaklaşırsınız. (Ders almak.) (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:19)
- Kendinizden şüphe etmeyin ve olumsuz düşüncelerin size engel olmasına izin vermeyin. (Şüphe etmek.) (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:19)
- İstediklerimizin tümüne ulaşmak yerine, bir iki tanesini elde ettikten sonra diğerlerini gözden çıkarabiliyoruz. (Gözden çıkarmak.) (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:19)
- Haydi haydi, yağ çekmeyi bırak da işine bak! (Yağ çekmek, işine bak!) (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:20)
- Geçmişte yaptığınız hatalardan dolayı tamamen kendinizi suçlayıp kendinize eziyet etmeyin. (Eziyet etmek.) (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:22)
- İlerlemek ve yol almak için başkalarının desteğine ihtiyaç duyarlardı. (İhtiyaç duymak.) (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:23)
- Avrupa Birliği, bu programı teşvik etmektedir. (Teşvik etmek.) (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:24)

- Bu projeye, mesleki konularda Avrupalı meslektaşlarla birlikte çalışma, fikirleri paylaşma ve genel sorunları tartışma fırsatı elde edilmektedir. (Elde etmek.) (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:25)
- Surat asma! (Surat asmak.) (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:48)
- Fare aslana “Beni küçük görüyordun. Bak, senin canını kurtardım.” demiş. (Küçük görmek.) (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:49)
- Bütün duygu ve düşüncelerimi dile getirebilseydim, size şunları söylemek isterdim. (Dile getirmek.) (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:61)
- “Ben senin yaşındayken...” diye başlayan sözleri hep kulak ardına atarım. (Kulak ardı etmek / atmak). (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:61)
- Elini eteğini çekmek. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:74)
- Ölçüyü kaçırmak. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:90)
- Sultan Selim, Mimar Sinan’ın alçak gönüllüğü karşısında hayran hayran ona bakarak “Tevazunla gönlümüzü bir kez daha fethettin.” dedi. (Kalp (kalbini) kazanmak (fethetmek)) (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:113)
- Ev sahibi, misafirin bütün ihtiyaçlarını giderir, onu el üstünde tutar. (El üstünde tutmak.) (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:163)
- Misafir gibi oturmak. Misafir ağırlamak. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:164)
- Biz de çat kapı geldik. (Çat kapı gelmek.) (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:165)
- Darısı bizim başımıza. (Darısı ... başına (darısı başına).) (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:166)
- Benim eşim serbest çalışıyor, kendi yağımızda kavruluyoruz. (Kendi yağında kavrulmak.) (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:166)
- Dedem, yeşil bir dünya için kendini adanmış. (Kendini adamak.) (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:169)
- Ayten, sokak hayvanlarına gönül vermiş, boş zamanlarında onları besliyor. (Gönül vermek.) (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:169)
- Kurt gibi acıktım ben. (Kurt gibi) (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı 2015:47)

- Onu öyle özledim ki burnumda tütüyor. (Burnunda tütme.) (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı 2015:53)
- Dikili ağacı olmamak. Kıtlıktan çıkmış gibi yemek. Dağları devirmek. Rüzgar ekmek fırtına biçmek. Kış kıyamet olmak. Mehtaba çıkmak. (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı 2015:70)
- Arasında çelişki doğmak. Meydana gelmek. Yabana atmamak. Sonuç doğurmak. (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı 2015:83)
- Güven vermek. Hesapsız davranmak. Kötü gitmek. Kontrolünü kaybetmek. Hesabını sormak. (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı 2015:89)
- “Üstelik ne kadar emek verdim sana, ne çok özen gösterdim. (Emek vermek.) (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı 2015:92)
- Mutluluk, uğruna uzun süre emek vermeyi, çaba göstermeyi gerektirir.(Çaba göstermek.) (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı 2015:92)
- Doktora hayatımı borçluyum onu orada bırakamazdım ve arabaya doktoru alırdım. (Hayatını borçlu olmak.) (Yedi İklim Türkçe B2 Dinleme Metni 2015:15)
- Ne kendinize eziyet edip hep kendinizi suçlayın ne de kabahati hep başkalarında bulun. (Eziyet etmek.) (Yedi İklim Türkçe B2 Dinleme Metni 2015:22)
- Müşterilerinize kulak verip sorunlarına çözüm bulun. (Kulak vermek.) (Yedi İklim Türkçe B2 Dinleme Metni 2015:2)
- İnsanın tek başına “dünyanın hakkından gelmesi” mümkün değildir. (Hakkından gelmek.) (Yedi İklim Türkçe B2 Dinleme Metni 2015:22)
- Hanım, sen de laf iyice uzattın. (Lafı uzatmak.) (Yedi İklim Türkçe B2 Dinleme Metni 2015:60)
- İkiniz de büyüklerin kalbini kırmamaya çalışıyorsunuz. (Kalp kırmak.) (Yedi İklim Türkçe B2 Dinleme Metni 2015:60)
- Onların da eli ayağı tutmaz olacaktı. (Eli ayağı tutmamak.) (Yedi İklim Türkçe B2 Dinleme Metni 2015:71)
- Yaptıklarından pişman oldular. (Pişman olmak.) (Yedi İklim Türkçe B2 Dinleme Metni 2015:71)
- Açık sözlü, tuttuğunu koparan Karadeniz kadını bu özelliklerinden dolayı yörenin arazi yapısına rahatça uyum sağlamayı başarır. (Tuttuğunu kopartmak.) (Yedi İklim Türkçe B2 Dinleme Metni 2015:108)

- Genellikle yaşı kemale ermiş olan bu kişilerin bazıları... (Yaşı kemale ermek.) (Yedi İklim Türkçe B2 Dinleme Metni 2015:123)
- Çekler havlu attı bile! (Havlu Atmak) (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:20)
- Tadını çıkarmak. Eli ayağı titremek. Yerinde duramamak. Tüleri diken diken olmak. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:21)
- Rakibine yardım etmesi üzerine Dünya Fair Play Ödülü'ne layık görüldü. (Layık görmek.) (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:33)
- Nesiller boyunca hatırlanacak ve kendisiyle gurur duyulacaktır. (Gurur duymak.) (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:33)
- Hastalıkların önüne geçmeye çalışırdı. (Önüne geçmek.) (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:53)
- Sen sır saklamasını bilir misin? diye sormuş. (Sır saklamak.) (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:56)
- Herkes sessizce çayını yudumluyor ve üstatla aramızda başlayan bu teklifsiz sohbeti can kulağıyla dinliyor. (Can kulağıyla dinlemek.) (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:62)
- Çünkü dil, ağzın içinde her dönüşünde can yakar, kalp kırar, gönül devirir. (Can yakmak, kalp kırmak) (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:67)
- “Şeytan görsün yüzünü!” deyip bucak bucak kaçtığımız insanlar, hep o insanlardır. (Şeytan görsün yüzünü) (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:67)
- Eşinizle ya da bir arkadaşınızla tartışsaydınız, gönlünü almak için neler yapar, ne söylediniz? (Gönül almak) (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:69)
- Dört ayak üstüne düşmek, aslan payını almak, maymun iştahlı olmak, koyun gibi davranmak. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:77)
- Arı kovanı gibi işlemek, kuş sütüyle beslemek, turnayı gözünden vurmak, deveye hendek atlatmak, çiçeği burnunda olmak, güllük gülistanlık olmak, başında kavak yeli esmek, çam devirmek. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:88)
- Adını taşımak, ayakta tutmak, başına geçmek, baş koymak, el atmak, ele geçmek, gözden geçirmek, göz koymak, gözü olmak, hüküm sürmek, hüküm vermek, kendini vermek, temel atmak. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:109)

- Kırk dereden su getirmek, dokuz doğurmak, kırk evin kedisi, kırk kapının ipini çekmek, kırk öksüzle bir mağarada kalmak, kırk parasız olmak, kırk tarakta bezi olmak, kırk bir kere maşallah. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:152)
- Dili sürçmek, bir baltaya sap olamamak, keyif sürmek, alın teri dökmek, ters gitmek, kusura bakmamak. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:160)
- Padişah bunu duyunca adamın beylik arazilerden birine yaka paça getirilmesini emretmiş. (Yaka paça getirmek) (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:169)
- Wright Kardeşler'in elinden her iş geliyordu. (Elinden her iş gelmek) (Yedi İklim Türkçe C1 Çalışma Kitabı 2015:19)
- Faka basmak, öğüt vermek, bahtı açık, kulak vermek, kendini paralamak, ah vah etmek. (Yedi İklim Türkçe C1 Çalışma Kitabı 2015:32)
- Yeni evrenin getirdiği tamamen farklı sorunlarla baş edebilmek için temel ihtiyaçları daha çok bilgilenme, paylaşma ve sosyal destektir. (Baş etmek) (Yedi İklim Türkçe C1 Çalışma Kitabı 2015:63)
- Ancak daha sonra çoğunlukla doğrulanmayan bu tür haberler nedeniyle hem umutlu hem de cesaretleri kırılır. (Cesareti kırılmak) (Yedi İklim Türkçe C1 Çalışma Kitabı 2015:64)
- Gözden geçirmek, göze almak, göze gelmek, göz süzmek, yoldan çıkmak, yola gelmek, yolunu tutmak, yolunu bulmak, ödü patlamak, beti benzi atmak, ele geçirmek, elde etmek, ele vermek, yüz vermek, yüz yüze gelmek, yüzüne gülmek. (Yedi İklim Türkçe C1 Çalışma Kitabı 2015:67)
- İlkçağ insanı (ilkel insan, mağara insanı), rakam ve sayıları kullanmak ihtiyacını duymuştur. (İhtiyaç duymak) (Yedi İklim Türkçe C1 Çalışma Kitabı 2015:74)
- Birbirine düşmek, işin içinden çıkamamak, işin üstesinden gelmek. (Yedi İklim Türkçe C1 Çalışma Kitabı 2015:81)
- Kedi gibi sokulmak, kedi gibi nankör, dört ayak üstüne düşmek, tırnaklarını göstermek, köpek gibi sadık olmak, köpek gibi yaltaklanmak, aslan gibi olmak, aslan kesilmek, aslan gibi kükremek, maymun iştahlı olmak. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı Dinleme Metinleri 2015:76)
- “Üç” sayısı atasözlerimizde ve deyimlerimizde, “er oyunu üçe kadar”, “üç nal ile bir ata kalmak”, “üçe beşe bakmamak”, “üç aşağı beş yukarı”, biçiminde yer alır. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:145)

- Halk takviminde “Mart dokuzu” deyimi olarak görülen dokuz sayısı atasözleri ve deyimlerimizde de sıkça kullanılmıştır. Bunlardan bazıları: “Dokuz at bir kazığa bağlanmaz.”, “Dokuz ölç bir biç.”, “Güzellik ondur, dokuzu dondur.”, “Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar.”, “Dokuz ay karnında taşımak.”, “Dokuz doğurmak.” (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:146)
- Türk kültüründe önemli bir yeri olan kahvenin de “kırk yıl hatrı vardır.” Misafire bir fincan kahve ikram etmeniz, sizinle kırk yıllık dostluk kurmasını sağlar.

Kırk sayısı, deyimlerde ve kalıp sözlerde de sıklıkla görülür. Bir işi yapmakta nazlanan ya da o işi yapmak istemeyen kişiye “Kırk dereden su getirdin.” denir. Zamanını kendi evinden çok başkalarının evinde geçirene “kırk evin kedisi” benzetmesi yapılır. Bir iş için çok kimseyle görüşülürse “kırk kapının ipini çekmek” deyimi kullanılır. Bir şeyin defalarca yapıldığını ifade etmek için yine kırk sayısı imdada yetişir. Bir kimsenin acınacak hâlde, güç koşullar altında olduğunu belirtmek için “Kırk öksüzle bir mağarada mı kaldı?” ya da eldeki paranın çok az olduğunu açıklamak için “kırk parasız”, “kırk param yok” gibi deyimler kullanılır. Birbirinden farklı birçok işle uğraşanlara “kırk tarakta bezi var”, bir zaman diliminin uzunluğunu belirtmek için “kırk yılda bir”, “kırk yıl”, “kırk saat”, “kırk yılın başı” gibi tanımlar kullanılmaktadır. Bir şeye nazar değmesin diye “kırk bir kere maşallah” ya da “kırk bir buçuk kere maşallah” denir. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:147)

Atasözleri:

- Komşu komşunun külüne muhtaçtır. Bir kahvenin kırk yıllık hatrı vardır. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:88)
- Bir müsibet bin nasihatten iyidir. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015:26)
- Kendi söyler kendi dinler. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015:55)
- Hay’dan gelen Hu’ya gider. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015:58)
- Akacak kan damarda durmaz. İyilik eden iyilik bulur. Cana gelecek mala gelsin. Arayan belasını da devasını da bulur. Atı alan Üsküdar’ı geçti. Kaz gelecek yerden tavuk esirgenmez. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015:79)
- Bal tutan parmağını yalar. Denize düşen yılana sarılır. Aslan yattığı yerden belli

olur. Acele giden ecele gider. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015:80)

- İşleyen demir pas tutmaz. Senin bu yaptığını düşman yapmaz. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015:85)
- Acele işe şeytan karışır. Adamın iyisi iş başında belli olur. Kul bunalmayınca Hızır yetişmez. Akılsız başın cezasını ayaklar çeker. Altın ateşte insan mihnette belli olur. Bin ölçüp bir biçmeli. Danışan dağı aşmış, danışmayan yolu şaşmış. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:20)
- Misafir on rızıkla gelir, birini yer dokuzunu bırakır. Gülme komşuna gelir başına. Komşu komşunun külüne muhtaçtır. Ev alma komşu al. Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür. Kötü komşu insanı ev sahibi eder. Hayır dile komşuna hayır gele başına. Aç kurt bile komşusunu dalamaz. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:51)
- Ekmek aslanın ağzında. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:68)
- Can boğazdan gelir. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:93)
- Misafir umduğunu değil bulduğunu yer. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:98)
- Yuvarlanan taş yosun tutmaz. Lodosun gözü yaşlı olur. Sel gider, kum kalır. Her ağacın meyvesi olmaz. Rüzgar eken fırtına biçer. Rüzgar esmeyince yaprak kıpırdamaz. Ağacı kurt, insanı dert yer. Zora dağlar dayanmaz. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:125)
- Misafir bereketi ile gelir. Misafirin on nasibi vardır; birini alır, dokuzunu bırakır. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:163)
- Misafir umduğunu değil bulduğunu yer. Misafir kısmeti ile gelir. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:164)
- Düşenin dostu olmaz. Gülme komşuna gelir başına. Damdan düşenin halinden damdan düşen anlar. El elin eşeğini türkü çağırarak ararmış. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:177)
- İyilik eden, iyilik bulur. (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı 2015:28)
- Dost kara günde belli olurmuş. Aç ayı oynamaz. Bir elin nesi var, iki elin sesi var. Ne ekersen onu biçersin. (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı 2015:29)
- Duvarı nem insanı gam öldürür. Bana arkadaşını söyle sana kim olduğunu

söyleyeyim. Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır. Az yiyen az uyur, çok yiyen çok uyur. Aşını, eşini, işini bil. Zamanın değerini yapacak işi olan bilir. Damlaya damlaya göl olur. Güneş girmeyen eve doktor girer. Ağacı kurt, insanı dert yer. Acele giden ecele gider. Sağlıktan büyük zenginlik yoktur. Cahile söz anlatmak, deveye hendek atlatmaktan zordur. (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı 2015:34)

- Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:60)
- Misafir umduğunu değil bulduğunu yer. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:92)
- Tatlı yiyip tatlı konuşmak. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:92)
- Can boğazdan gelir. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:93)
- Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:162)
- Sağ baş yastık istemez. Sağlık varlıktan yeğdir. Hasta olmayan sağlığın kadrini bilmez. Hastalık kantarla girer, gramla çıkar. Mide hastalığının evi, perhiz tedavinin başıdır. Güneş girmeyen eve doktor girer. Ayağını sıcak tut, başını serin; gönlünü ferah tut, düşünme derin. Can boğazdan gelir. Hekimsiz hakimsiz yerde oturma. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:31)
- Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:67)
- Ramazanda yalan söyleyenin yüzü bayramda kara olur. Yalancının evi yanmış, kimse inanmamış. El eliyle yılan tutan, yarısını yalan tutar. Yalancının mumu yatsıya kadar yanar. Ardıcın közü olmaz, yalancının sözü olmaz. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:138)
- Dokuz at bir kazığa bağlanmaz. Dokuz ölç bir biç. Güzellik ondur, dokuzu dondur. Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:152)
- Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür. Kaz gelecek yerden tavuk esirgenmez. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:160)
- Vermeyince Mabut, neylesin Mahmut. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı

2015:169)

- Yuvayı dişi kuş yapar. (Yedi İklim Türkçe C1 Çalışma Kitabı 2015:40)
- Arı bal alacak çiçeği bilir. Yavuz at yemini kendi arttırır. Her koyun kendi bacağından asılır. Vakitsiz öten horozun başını keserler. Ağaç çiçeklenmeden meyve vermez. Her çiçek koklanmaz. Ağaç kökünden kurur. Gülü seven dikenine katlanır. (Yedi İklim Türkçe C1 Çalışma Kitabı 2015:42)
- Hizmet et benim için, hizmet edeyim senin için. Mermer iyi taştan, iyilik iki baştan. İyilik et kötülük bul. İyiliğe “nereye gidiyorsun” demişler, “kötülüğe” demiş. İyilik eden iyilik bulur. Ne verirsen elinle o gelir seninle. İyiliğe iyilik her kişinin karı, kötülüğe iyilik er kişinin karı. (Yedi İklim Türkçe C1 Çalışma Kitabı 2015:43)

Edebi Kişiler ve Edebi Türler:

- Siz de ülkenizdeki ünlü halk ozanı, yazar, oyuncu, tiyatroculardan birini genel özellikleriyle (şairleri, türküleri, kitapları, oynadığı oyunlar vb.) arkadaşlarınıza tanıtmınız. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:32)
- Tercüman-ı Ahvâl İlk özel gazetedir. Agâh Efendi, yardımcısı Şinasi ile birlikte 22 Ekim 1860'ta çıkarmıştır... İlk Türkçe tiyatro oyunu olan Şair Evlenmesi de dizi hâlinde ilk defa Tercüman-ı Ahvâl'de yayımlanmıştır. Gazete, 792 sayı yayımlandıktan sonra 11 Mart 1866'da kapanmıştır. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:44)
- ... yabancılara öğretmek için en eski kitap ne zaman yazılmış? ... Çok eski tarihte, 11. yüzyılda Kaşgarlı Mahmut, Arapların Türkçeyi kolay öğrenebilmesi için bir sözlük yazmış... adı Divanü Lügati't-Türk, değil mi öğretmenim?... Evet, öyle. Kaşgarlı Mahmut bu sözlükte, Türkçe kelimelerin Arapça açıklamalarını yapmış. Bazı kelimeler için örnek cümleler yazmış... (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:57)
- Türkçe tekerlemeler, şiirler ve Türk müziği eşliğinde geleneksel Türk sofrasında yemek yediler. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:73)
- Program'a Yunus Emre'nin “Gelin tanış olalım, işi kolay kılalım, sevelim, sevilelim, bu dünya kimseye kalmaz” sözleri ile veda edildi. (Yedi İklim Türkçe

B1 Ders Kitabı 2015:73)

- ...Âşık Veysel, Âşıklık geleneğinin büyük temsilcilerinden biridir... Eserlerinde Türkçesi yalındır. Dili ustalıkla kullanır. Yöntemi gösterişsiz ve nerdeyse kusursuzdur. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:106)
- Seversin kavuşamazsın “aşk” olur. (Âşık Veysel) (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:150)
- Tahir ile Zühre halk hikâyesi. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:150)
- Emrah ile Selvihan halk hikâyesi. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:154)
- Seherde uğradım ben bir güzele. Ercişli Emrah (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:155)
- Karanfili ekemedim, Suyunu dökemedim, Yârimden ayırdılar, Yüzünü göremedim / Ayvalar dilim dilim, Darılmış benim gülüm, Ben gülüme ne dedim, Kurusun ağzım dilim/ Asmanın arasından, Alamadım üzümü, Kaldır yârim şapkanı, Göremedim yüzünü. Manilerimiz (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:155)
- Ayşe Kulin Öykülerden oluşan ilk kitabı “Güneşe Dön Yüzünü” 1984 yılında yayımlandı. Bu kitaptaki “Gülizar” adlı öyküyü, “Kırık Bebek” adıyla senaryolaştırdı ve bu sinema filmi 1986 yılının Kültür Bakanlığı Ödülü’nü kazandı. 1986’da sahne yapımını ve sanat yönetmenliğini üstlendiği “Ayaşlı ve Kiracıları” adlı dizideki çalışmasıyla Tiyatro Yazarları Derneği’nin En iyi Sanat Yönetmeni Ödülü’nü aldı. 1996 yılında “Foto Sabah Resimleri” adlı öyküsü Haldun Taner Öykü Ödülü’nü, bir yıl sonra aynı adı taşıyan kitabı Sait Faik Hikâye Armağanı’nı kazandı. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:161)
- Orhan Kemal’in Murtaza adlı hikâyesi. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015:23)
- Her kültürün hayvanlarla ilgili hikâyeleri vardır. Türkiye’de horoz, tilki, köpek, karga, aslan, yılan, eşek gibi hayvanlar pek çok hikâyede anlatılmaktadır. Hikâyelerdeki hayvanların” kurnaz, saf, açığız, sinsisi, çalışkan, tembel” vb. özelliklerini ifade eden çok sayıda kelime vardır. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015:33)
- Bilmeceler. Kolu var, bacağı yok; dikdörtgeni var, karesi yok.(Kapı) Bize aittir ama başkaları kullanır. (İsim) Yuvarlağız, altındanız, bir kolda toplanız.

(Bilezik) Dört ayaklı ayı, üstünde kabadayı. (Sandalye) Hangi kalemle yazı yazılmaz? (Kontrol Kalemi) Yeşil mantolu, kırmızı entarili, siyah düğmeli. (Karpuz) Ağzı vardır konuşmaz, yatağı vardır, uyumaz. (Akarsu) Ben iki hasretlinin arasında dururum. Onları konuştururum. (Telefon) Bir sihirli fenerim, kibritsiz de yanarım. (Ampul) Bir küçük kutu, içi insan dolu. (Televizyon) (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015:56)

- Tekerlemeler. Hakkı Hakkı'nın hakkını yemiş. Hakkı Hakkı'dan hakkını istemiş. Hakkı Hakkı'ya hakkını vermeyince. Hakkı da Hakkı'nın hakkından gelmiş. Çatalca'da topal çoban çatal yapar, çatal satar. Bilmem parası var mı da çatal sapan yapar, satar. Bilmem parası yok mu da çatal sapan yapar, satar. Baksana ağaç meyveden yıkılacak. Dallar yere yatmış kırıldı kırılacak. Mektubunu okumazsam eğer, ağaç bana darılacak. İbiş'le Memiş, iş miş dememiş, itişmiş kavga etmiş mahkemeye düşmüşler, Mahkemeleşmişler. İş miş dememiş, itişmiş, kavga etmişler de mi mahkemeye düşmüşler? (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015:57)
- “Keloğlan Masalı”. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015:58)
- “Ferhat ile Şirin”. Halk öyküsü (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015:87)
- Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi, İstiklal Marşı, Nutuk adlı Türk milleti için özel eserlerin adı geçmiştir. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:31)
- Mevlana Celaleddin-i Rumî, bugün Afganistan sınırları içerisinde yer alan Horasan yöresinin Belh şehrinde 1207 tarihinde doğmuştur. Mevlana ismi, Sultan Veled, Şems-i Tebrizi ve sevenlerince kullanılmış; adeta onunla özdeşleşen evrensel bir simge olmuştur. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:26)
- Cahit Sıtkı Tarancı “Memleket İsterim” şiiri. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:106)
- Evliya Çelebi'nin “Seyahatname” adlı eserinde de bu uçuşla ilgili bilgiler vardır. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:138)
- Cemil Meriç Meriç, 1940'ta, 24 yaşında ama çok olgun bir delikanlıdır. Zihni çakmak çakmak... (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:156)
- Reşat Nuri Güntekin'in “Yaprak Dökümü” romanının özeti. (Yedi İklim Türkçe

B2 Çalışma Kitabı 2015:21)

- Nasrettin Hoca. “Ben senin gençliğini de bilirim.” fıkrası. (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı 2015:37)
- Cahit Sıtkı Tarancı. “Otuz Beş Yaş” Şiiri. (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı 2015:38)
- Arif Nihat Asya. “Çocuk ve Ağaç” şiiri (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı 2015:100)
- Nasreddin Hoca. “Kazan doğurdu.” fıkrası. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:53)
- Nasreddin Hoca. “Damdan düştüm.” fıkrası. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:177)
- Türk dili zengin, geniş bir dildir. Her kavramı ifade kabiliyeti vardır. (Atatürk)
Türkçe bir dilden ziyade bir musikidir. (Prof. Dr. Tahsin Banguoğlu)
Dünyadaki Türkoloji bölümlerinde Türk dilinin sağlam yapısı ve mükemmel gramer yapısı Türkçeye karşı hayranlık uyandırıyor. (Prof. Dr. Kemal Karpat)
Türklerin gövdeleri ve sesleri gibi, konuştukları dil de görkemlidir. (İbn Eşres)
(Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:59)
- Ünlü edebiyatçı “Abdurrahim Karakoç” ile yapılan son röportaj. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:62)
- Özellikle “Mihriban” şiiri tanınmamda büyük öneme sahip. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:62)
- Ben de ona ithafen, “Unutursun” isimli şiiri yazdım. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:62)
- Necip Fazıl, Nuri Pakdil, Ali Akbaş, Rasim Özdenören, Cahit Zarifoğlu, Erdem Bayazıt ve zatıaliniz gibi onlarca kalem erbabı... (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:62)
- Karnı açlardan çok, kalbi açlara acırım. / Cenap Şahabettin
Yüz kişinin içinde âşık, gökyüzünde yıldızlar arasında parıldayan ay gibi belli olur. / Mevlâna
Aşk, aleyhine binlerce şey söylenir ama insanoğlu yine de onsuz yapamaz. / Peyami Safa (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:65)
- Ümit Yaşar Oğuzcan’ın “Sevi Şiiri” (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:68)

- Gönül insanı Yunus Emre 13. yüzyılda yaşadığı bilinen büyük bir şair ve düşünce insanıdır. Mevlânâ Celaleddin-i Rûmî, Hacı Bektaş-ı Velî, Ahî Evrân-ı Velî gibi gönül insanlarından etkilenmiştir... (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:70)
- Yunus Emre'nin "Aşk", "Sevelim sevillelim", "Kendini bilmek" şiirleri. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:70)
- Kardelen Çiçeğinin Hikâyesi (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:84)
- İyi ağaçtan talihli dal çıkar. (Mevlana)
Meyvesiz ağaca kimse taş atmaz. (Sadi) (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:88)
- Orhon Yazıtları'nın Hikayesi (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:98)
- Kaşgarlı Mahmut (1008-1105), dönemin bilim ve kültür merkezlerinden Kaşgar'da doğmuştur....1072'de Bağdat'ta, Divânü Lügâti't-Türk adlı ünlü eserini yazmaya başladı ve 1074'te tamamladı....Bu eser, Arapların Türkçeyi öğrenmeleri için yazılmış Türkçe-Arapça sözlüktür. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:107)
- Nasreddin Hoca. "Hoca'nın Hesabı" fıkrası. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:136)
- Karacaoğlan'ın "Hakk'ın Kandilinde Gizli Sır İdim" şiiri (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:152)
- ....Eski Türk Edebiyatında kıyafetname türü, insanların dış görünüşlerine bakarak onların kişiliklerini ve iç özelliklerini açıklamaya çalışan eserlerdir....Türün en ünlü örneği, Hamdullah Hamdi'nin 15. yüzyılda yazdığı Kıyafet-nâme adlı eserdir. Bu eserde renk, boy, saç, sakal gibi birçok başlık altında kişilik tahlilleri yer alır. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:168)
- Abdurrahim Karakoç'un "Mihriban" ve "Unutursun" şiirleri. Mihriban. Unutursun. (A.Karakoç) (Yedi İklim Türkçe C1 Çalışma Kitabı 2015:28)
- Gözyaşının bile görevi varmış; ardından gelecek gülümseme için temizlik yapmış. (Mevlana)
Yanına kadar koştuktan sonra, bir adım daha atamayacaksan eğer oraya kadar sakın koşma. Sana değil bekleyene yazık olur. (Yalnızlık Paylaşılmaz) (Özdemir ASAF) (Yedi İklim Türkçe C1 Çalışma Kitabı 2015:29)

- Bir silgi gibi tükendim ben. Başkalarının yaptıklarını silmeye çalıştım. Mürekkeple yazmışlar oysa. Ben, kurşun kalem silgisiydim. Azaldığımla kaldım... (Tutunamayanlar) Oğuz Atay

İnsandaki çocuk vicdanı, tohumdaki öz gibidir ve o öz olmadan tohum filizlenmez, gelişmez. Yeryüzünde bizi neler beklerse beklesin, insanoğlu doğdukça ve öldükçe, insanoğlu yaşadıkça hak ve doğruluk denen şey de var olacaktır. (Beyaz Gemi) Cengiz Aytmatov

Kitaptaki insanları, sokaktakilerden daha çok sevdim. (Bu Ülke) Cemil Meriç
Aynı dili konuşanlar değil, aynı duyguları paylaşanlar anlaşabilirler. Mevlana Aklın süsü dil; dilin süsü sözdür. Yusuf Has Hâcîp (Yedi İklim Türkçe C1 Çalışma Kitabı 2015:30)

- Mevlana'nın "Mesnevi" sinden "Üç Öğüt" adlı hikaye (Yedi İklim Türkçe C1 Çalışma Kitabı 2015:31)
- Ünlü seyyah Evliya Çelebi meşhur Seyahatname'sinde Ulu Cami için "Bursa'nın Ayasofya'sıdır" demiştir. (Yedi İklim Türkçe C1 Çalışma Kitabı 2015:59)
- Biruni'nin Kitabü-t-tefhim fi Evali Sanaati't-tencim, Kitabü'l-cevahir fi Marifeti'l-cevahir adlı eserinde kıymetli taş ve madenlerden bahsetmektedir. (Yedi İklim Türkçe C1 Çalışma Kitabı 2015:62)
- Cahit Sıtkı Tarancı'nın "35 Yaş Şiiri" (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı Dinleme Metinleri 2015:58)
- ...Hüseyin Rahmi'deki mahalle arası konuşmalarında, Ahmet Rasim'in satıcılarında bulursunuz.... (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı Dinleme Metinleri 2015:58)
- Âşık Şeref Taşlıova'nın Hayatı. Şeref Taşlıova, 1938'de Kars'ta dünyaya geldi. UNESCO'nun 1988'de hazırladığı Dünya Sanat Dizisi'nde, Türkiye'deki âşıklık geleneğini temsil etme görevi Şeref Taşlıova'ya verildi. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı Dinleme Metinleri 2015:61)
- Abdülhak Hamit Bey'in Eşber isimli eseri. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı Dinleme Metinleri 2015:66)
- Klasik Türk şiirinde de şairler duygularını ifade etmek için çiçeklerden yararlanırdı. Şiirlerde, Yarın yanağı ve dudağı güle, saçı sümbüle, gözü nergise, kokusu yasemine benzetilirdi. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı Dinleme

Metinleri 2015:83)

- ... Daha çok küçük yaşlarda çok iyi bir dil ve edebiyat eğitimi alan bu sultanların çoğu şiir yazmış, hatta “divan” denilen şiir kitapları yazmışlardır...

II. Murat da “Muradi” mahlasını kullanmıştır.

Fatih Sultan Mehmet’ in mahlası “Avni” idi.

II. Bayezid mahlası da “ Adni” idi.

Şahsi duygularını ifade etmede çok başarılı olan Fatih’in oğlu Cem Sultan etrafına şairleri toplamış ve “Cem Şairleri” adı verilen bir grup kurmuştur.

Osmanlı sultanları arasında en çok şiir yazan Kanuni Sultan Süleyman olmuştur. “Muhibbi” mahlasını kullanan Kanuni, hem Farsça hem de Türkçe divan oluşturmuştur. Kanuni, Türkçenin en büyük şairleri olan Baki, Zati, Hayali ve Fuzuli ile aynı dönemde yaşamış ve bu şairlerle görüşmüş, ilgilenmiş ve onları himaye etmiştir. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı Dinleme Metinleri 2015:106)

- Terazi burcunun üç yıldızı çoğu Türk efsanelerinde, usta bir avcı tarafından amansız bir şekilde kovalanan ve canlarını kurtarmak için kendilerini göğe atan “üç geyik” gibi tasavvur edilmiştir.

Oğuz menkıbesine göre Oğuz Han üç gün annesinin sütünü emmemiş, annesi üç gece üst üste gördüğü rüyadan etkilenerek rüyasında kendisine söylenen şekilde hareket etmiştir.

Masallarda da üç rakamı, “üç gün üç gece, gökten üç elma düştü, padişahın üç oğlu, üç zaman sonra” gibi söyleyişlerle sık sık karşımıza çıkmaktadır. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:145)

2.2.Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 Seviyeleri Ders Kitaplarındaki Metinlerin Kültür Unsuru Olarak Tarihin Kullanılması

Tarihsel unsurların Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür aktarımında önemli bir yeri vardır. Çünkü tarihe konu olmuş şahsiyetler ve olaylar alelaide değildirler. Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim B1, B2 ve C1 Ders Kitaplarında tarihin kültür unsuru olarak kullanımına

ilişkin bulgular şu şekildedir:

- ....Eski Türk devletlerinde tellallar vardı. Tellalların görevi padişahın isteklerini halka iletmektir.... (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:24)
- “Bir Liderin Doğuşu” adlı okuma parçasıyla Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün hayatı, devamı olan “Yeni Lider Yeni Devlet” adlı okuma parçasıyla da Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşu anlatılmıştır. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:156)
- .... Osmanlı, Venedik savaşı sırasında ise Venedik hükümetinin emriyle bazı mektuplar yazılmıştır... (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:41)
- .... 16. yüzyılın sonları ile 17. Yüzyılın başlarında, Osmanlı Devleti’nin kale kentlerinden biri olan Erciş’te büyük bir aşk başlar. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:154)
- ....İstanbul, bir imparatorluk şehri... Roma’nın, Bizans’ın, Osmanlı’nın şaheserlerini kendinde toplamış.... (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:102)
- ....Kanuni Sultan Süleyman öldüğünde Osmanlı ülkesi en görkemli dönemlerini yaşıyordu. Kanuni’nin yerine geçen II. Selim’in en çok hoşlandığı şey, sarayına âlimleri, şairleri toplayıp onlarla sohbet etmektir.... (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:113)
- ...Konya’da, MÖ 7000’den beri insanlar yaşamaktadır. Burası, Anadolu’nun en eski yerleşim yerlerinden biridir. Dünyanın en eski yemek kültürüne ait kalıntılar buradadır. Konya’da insanlar, binlerce yıl önce, tek tek yaşamının yanında toplum hâlinde yaşamaya başlamışlar ve kendilerini savunmuşlardır. Böylece insanlar, saldırılara karşı savunarak da hayatta kalabileceğini fark etmiştir.... (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı 2015:85)
- Matrak, Osmanlılar tarafından oynanan askeri bir spordur.....16. yüzyılda Matrakçı Nasuh Efendi tarafından ilk kez kuralları ve standartları ile tam bir spor dalı haline getirildiği sanılmaktadır.....19. yüzyılda Yeniçeri Ocağı’nın kaldırılması ile birlikte Osmanlı askeri düzeninde yapılan değişiklikler sonucu kılıç kullanmak ve bununla ilgili olan sporlar yasaklandığı için matrak sporu

unutulmuştur.... (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:32)

- .... İstanbul Boğazı'nın altından geçecek bir demiryolu tüneli ile ilgili ilk düşünce 1860 yılında Sultan Abdülmecid tarafından dile getirildi.... (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:40)
- ....Marmaray çalışmalarında yapılan arkeolojik kazılarda 35 binin üzerinde tarihi eser ile 13 batık gemi çıkarıldı..... (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:41)
- .... Etnik kökenleri, dinleri ve mezhepleri farklı birçok topluluğa ev sahipliği yapan Antakya'ya her anlamda bir barış ortamı hâkimdir. Şehirde Türkler, Kürtler, Araplar, Yahudiler, Ermeniler, Gürcüler, Rumlar gibi pek çok millete mensup insan tarih boyunca bir arada yaşamıştır.... (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:52)
- .... Osmanlı Devleti'nde hekim önce sağlıklı yaşamın nasıl olduğunu anlatır ve halkı eğitirdi. Osmanlı Devleti zamanında bir hekim tayin edildiği yerde önce dağları taşları inceler, rüzgâr nereden esiyor, bitkiler, suların kalitesi, etraftaki madenler nedir, o bölgede yaşayan insanlar hangi saatlerde çalışıyor diye araştırma yapardı.... (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:53)
- ....Tonyukuk Yazıtı MS 726, Köl Tigin Yazıtı 732, Bilge Kağan Yazıtı ise 735 yılında dikilmiştir..... Köl Tigin, Bilge Kağan'ın kardeşi, Tonyukuk ise veziridir.... (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:98)
- Hitit kralı II. Mutavalli'nin yönettiği Hitit orduları ve Mısır kralı II. Ramses'in yönettiği Mısır orduları, bugünkü Suriye topraklarında bulunan Kadeş bölgesi için savaşmıştır. İki taraf da savaşta bir üstünlük gösteremeyince iki taraf arasında Kadeş Antlaşması imzalanmıştır. Tarihteki ilk yazılı barış antlaşması olarak bilinen Kadeş Antlaşması, M.Ö 1280'de Mısırlılar ve Hititliler arasında imzalanmıştır. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:110)
- Derler ki Osmanlı Devleti padişahlarından Sultan Mahmut birine kismetini bağlı bir adamdan, nam-ı diğer Tıkandı Baba'dan söz etmişler. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:169)
- Lale Devri, Osmanlı Devleti'nde, 1718 ile 1730 arasındaki özellikle sanat, edebiyat, mimarî gibi pek çok açıdan gelişmelerin yaşandığı dönemdir. Lale Devri, Osmanlı Devleti'nin gerileme dönemine dâhil edilmektedir. Buna rağmen pek çok alanda ilerlemeler kaydedilmiştir. (Yedi İklim Türkçe C1 Çalışma Kitabı

2015:52)

- Destanlarımızda, masallarımızda, hikâyelerimizde, şiirlerimizde ve günlük yaşayışımızda sık sık rastladığımız sayıları geleneksel kültürümüzde şu şekilde belirlemek mümkündür.

Terazi burcunun üç yıldızı çoğu Türk efsanelerinde, usta bir avcı tarafından amansız bir şekilde kovalanan ve canlarını kurtarmak için kendilerini göğe atan “üç geyik” gibi tasavvur edilmiştir.

Oğuz menkıbesine göre Oğuz Han üç gün annesinin sütünü emmemiş, annesi üç gece üst üste gördüğü rüyadan etkilenerek rüyasında kendisine söylenen şekilde hareket etmiştir. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:145)

- Altay Türklerine göre ayın tutulması “yedi başlı dev” yüzündendir. Kırgız Türklerinde Kutup Yıldızı’nda bulunan “Büyük Ayı”ya, “Yedi Bekçi” denir. Orta Asya ve Anadolu Türklerine göre yer yedi kattır.

Altay Yaratılış Destanı’na göre Tanrı yerden “dokuz dallı” bir ağaç bitirerek her dalın altında bir insan yaratmıştır. Bunlar dokuz insan cinsinin ataları olmuştur. Bu dokuz insana “Dokuz Dedeler” denmektedir. Türk hakanlarının hâkimiyet alameti davul ve tuğlar dokuz tanedir. Altay Türklerinde Şamanların omuzlarında dokuz ok ve yay sembolü bulunmaktadır. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:147)

- Özellikle Osmanlı padişahları ve diğer devlet büyükleri, ölseler bile eserleri sayesinde isimlerinin yüzlerce yıl hafızalarda kalmasına büyük önem vermişlerdir. Camiler, medreseler, şifahaneler, hanlar, hamamlar... Hepsi bu güzel amaca ulaşmak için yaptırılmıştır. Hemen her eser üzerinde onun kim tarafından ne zaman yaptırıldığı hakkında bilgi veren kitabeler bulunur. Bu kitabelerde eserin ne zaman yaptırıldığı çoğu zaman açıkça yazılmaz, bir şiir içerisine gizlenirdi. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:71)

2.3.Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 Seviyeleri Ders Kitaplarındaki Metinlerin Kültür Unsuru Olarak Coğrafyanın Kullanılması

Yabancıların Türkiye'nin coğrafi konumuna ve özelliklerine dair bilgileri genellikle İstanbul ve Akdeniz, Ege kıyılarına dair olduğu için bu algıyı değiştirmek ve coğrafi zenginliğimizin öğretilmesi gerekir. Türkiye'nin seksen bir vilayetinin de kendine has bir kültürü vardır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde kültür aktarımı bağlamında coğrafya önemli bir unsurdur

Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim B1, B2 ve C1 Ders Kitaplarında tarihin kültür unsuru olarak kullanımına ilişkin bulgular şu şekildedir:

- Türkiye'nin başkenti Ankara'dır. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:14)
- Coğrafya: Marmaris Türkiye'nin en güzel ilçelerinden biridir. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:15)
- İstanbul Tiflis uçakla yaklaşık 2 saat (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:15)
- Biz İstanbul'dayken siz neredeydiniz? (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:18)
- Kaza İstanbul – Sivas karayolunda oldu. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:18)
- Manisa'da deprem! (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:20)
- Afyon'a gitmişken kaymak yemeden dönmeyelim. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:25)
- Halk ozanı Neşet Ertaş, 1938 yılında Kırşehir'de doğdu. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:28)

- 15 yaşında, gurbete yani İstanbul'a gitmek istedi ama elindeki para sadece yolun yarısına yetti. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:28)
- Kırşehir'den Ankara'ya otobüs iki buçuk liraydı. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:28)
- Sirkeci'de bir otele sazımı koydum. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:28)
- Siz dün Ulus'taki durakta mı buluştunuz? (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:36)
- Ankara'da okumak istiyor. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:48)
- Yaz tatilinde nereye gideceksin? İstanbul'a. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:50)
- Antalya'da çok eğlenceli ve mutlu bir yedi gün geçirdikten sonra İstanbul'a döndüler. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:50)
- Kursiyerler; İzmir, Muğla, Kastamonu, Samsun, Kayseri, Nevşehir, Adıyaman, Gaziantep, Erzurum, Konya, Çankırı ve Kırklareli illerine gittiler. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:73)
- Nevşehir'de atölyelerde tezgâh başına geçtiler. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:73)
- Anadolu'nun birçok şehrinde görev yaptı. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:78)
- İzmir'in Konak ilçesi. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:86)
- İstanbul'da Fatih'in mütevazı mahallelerinden birinde dünyaya geldi. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:92)
- Sivas ili Şarkışla ilçesinin Sivrialan köyünde çiftçi bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:106)
- Beypazarı'na gidiyoruz. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:111)

- Peri Bacaları'nı görmeye gittim. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015:7)
- Türkiye'nin Hatay şehrinde iki kilogramağırlığındaki portakal herkesi şaşırttı. Çanakkale ve ilçelerinde etkili olan sağanak yağış nedeniyle çeşitli noktalarda mahsur kalan 29 kişi, ekiplerce kurtarıldı. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015:13)
- Murtaza Çukurova'ya yerleşmiş bir göçmendir. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015:23)
- Kızılay'da buluştu. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015:24)
Erzurum'dan misafirim gelecek. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015:45)
- Ankara'nın Ayaş ilçesine gittik. B1Ç S 64 (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015:13)
- Hoşdere Piknik'e nasıl giderim? (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015:65)
- Karadeniz bölgesinin insanları şakacı ve komik olur. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:12)
- Sivas'tan İstanbul'a giden Mustafa Çam yönetimindeki 34 UFE 28 plakalı yolcu otobüsü kar yağışının yoğun olması sebebiyle Tokat – Sivas karayolunda kaza yaptı. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:18)
- Her sene Ayvalık'ta on gün süren master dersleri veriyorum. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:163)
- Beyazıt'ta bir sahaf dükkânı açtı. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:11)
- İstanbul'u görseydiniz buraya “Dünya'nın en güzel şehri.” (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:33)
- Arkadaşlar, Karadeniz Bölgesi'nin iklimi, Türkiye'nin diğer bölgelerine göre oldukça farklıdır..... Haklısınız öğretmenim, ben Doğu Karadenizliyim. Bizim orada gün içinde, ne zaman yağmur yağacağını ne zaman güneş açacağını kestiremezsiniz.... (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:64)
- Türkiye'ye gidecek misiniz? (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:72)
- Bülent Ecevit Üniversitesinin uluslararası öğrencileri geçen hafta, yaşamlarını Zonguldak Huzurevinde sürdüren yaşlılarla kahvaltıda bir araya geldi. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:73)

- Antalya'yı çok sevdiğim için her yaz tatilimi burada geçiririm.. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:79)
- Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde yaşayan Yurdagül Yeter Ramazan ayında mideye iyi geldiği ve harareti giderdiği düşüncesiyle severek tükettiği meyan şerbetinden 2,5 litre içti. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:79)
- İstanbul'da erguvanların ve mimozaların çiçek açışını izlemek, göçmen kuşların göçünü takip etmek, bülbüllerin ötüşünü dinlemek, Boğaz'da gökyüzündeki yıldızları seyretmek bir başkadır. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:102)
- ....Beyazıt'ta sahafları dolaşmak.... Sultanahmet'te bir çınara yaslanıp çay içmek.... Hele Çengelköy'de ve Kız Kulesi açıklarında balık tutmanın, boğaz hattında çalışan bir vapura binerek Eminönü'nden Kavaklar'a gitmenin, Adalar'da yürüyüşe çıkmamanın tadına doyum olmaz. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:102)
- Edirne bizim için uygundur. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:113)
- Pastırma Kayseri'den, kaşar peyniri Kars'tan getirilir. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:135)
- Karadeniz Türkiye'nin kuzeyinde yer alan etkileyici bir coğrafyadır. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:108)
- İlkbaharda yeşilin, son baharda kahverenginin ve sarının her tonunu görmek istiyorsanız. Manyas Kuş Cenneti'ndeki beş yıldızlı otelimize gelin. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:132)
- Uçarak İstanbul Boğazı'nı geçip 3.358 m ötedeki Üsküdar'a inmiştir. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:138)
- 1974'te Mardin'den Avrupa'ya gittim. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:171)
- .... Sakarya'daki etnik kültürü inceliyor,... Serdivan ve Gevye ilçelerinde doğa yürüyüşü yaparak, köy sakinleriyle buluştu. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:175)
- Ali Rıza Bey ve ailesi Trabzon'dan ayrılıp İstanbul'a babasından kalmış eve taşınırlar. (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı 2015:21)
- Davraz Dağı'yla Yeşilhisar Tepesi arasında Isparta görünüyor. (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı 2015:64)

- Küre Dağları binin üzerinde bitki türü ve topraklarında barındırdığı yaban hayvanlarıyla biyolojik zenginliğe sahiptir. Türkiye’de yaşayan 130 memeli hayvan türünün 40’ı burada yaşamını sürdürüyor. Küre Dağları Millî Parkı, yüksek kanyonları, mağaraları, şelaleleri ile de ilginç bir yerdir. Millî park Kastamonu ile Bartın illeri arasında yer almaktadır. (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı 2015:65)
- Kırklareli ile Demirköy ilçesi arasındaki yolda 1 kilometrelik bölüm “manyetik alan, ters yokuş” olarak adlandırılıyor. (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı 2015:68)
- Sakarya’da milyonlarca kelebek Sakarya Köprüsü üzerinde benzersiz bir doğa olayını gerçekleştiriyor. (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı 2015:69)
- Konya Türkiye’nin yüz ölçümü en büyük ilidir. (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı 2015:85)
- Antakya Türkiye’nin bu özelliğini en iyi yansıtan şehirlerden biridir. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:52)
- Memleketiniz Kahramanmaraş’ın yetiştirdiği öyle çok şair, yazar, edip var ki insan şaşırıyor. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:63)
- İnci kefalı, dünyada sadece Van Gölü Havzası’nda yaşayan, gölün tuzlu ve sodalı sularına uyum sağlamış bir balık türüdür. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:78)
- Göbeklitepe, Şanlıurfa il merkezinin yaklaşık olarak 15 kilometre kuzeydoğusunda, Örencik Köyü yakınlarında yer alan, dünyanın dini amaçlar için yapılmış en eski yapılar topluluğudur. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:55)
- Safranbolu, Karabük ilinin en büyük ve gelişmiş ilçesidir. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:56)
- .... Tarsus'a bu konu hakkında görüşmek üzere davet etti. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:58)
- Kırk sayısına, Anadolu’da yer isimlerinde de Kırkağaç, Kırklareli, Kırkpınar, Kırktepe, Kırkkuyu, Kırkkavak gibi rastlanmaktadır. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:147)

2.4.Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 Seviyeleri Ders Kitaplarındaki Metinlerde Kültür Unsuru Olarak Değerlerin Kullanılması

Değer, bir sosyal grubun veya toplumun kendi varlık, birlik, işleyiş ve devamını sağlamak için üyelerinin çoğunluğu tarafından doğru ve gerekli oldukları kabul edilen; onların ortak duygu, düşünce, amaç ve menfaatini yansıtan genelleştirilmiş temel ahlaki ilke veya inançlar” şeklinde tanımlanmaktadır (Kızılcıkelik, Ejder, 1992: 372).

Her milletin fertleri birtakım ortak tutumlar sergilerler. Bu tutumlar milletleri millet yapan ve fertlerin bir arada yaşamasını sağlayan, onlara kılavuzluk eden kurallardır. Her milletin kendine has değerleri vardır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde değerlerin çok önemli bir yeri vardır. Zira birey Türk toplumu içinde nasıl davranacağını, Türk toplumunun hangi konularda hassas olduğunu, kişilerin niyetlerini, davranışları nasıl değerlendirmesi gerektiğini bilmezse şüphesiz sıkıntılar yaşayacaktır.

Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim B1, B2 ve C1 Ders Kitaplarında değerlerin kültür unsuru olarak kullanımına ilişkin bulgular şu şekildedir:

- Bayramlarda gelen misafirlere çikolata ve tatlı ikram edilir. Misafir geleceği için evden dışarı çıkılmaz. Büyüklerin elleri öpülür. Şehirlerin meydanlarında kutlamalar yapılır. Birbirine küsen insanlar bayramlarda barışır. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:137)
- Tuzlu kahve içer misiniz?... Çünkü bu kahveyi içmek sevdiğiniz kişiye “Senin elinden zehir olsa içerim demek.” Âdeta bir bağlılık yemini... İşte bu adet Türkiye’de evlilik öncesi kız isteme merasimlerinin vazgeçilmez bir unsuru. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:145)
- Evlenenlerin bir yastıkta yaşlanması dilenir, çünkü eşlerin yattığı çift kişilik yataklarda ikisi tarafından kullanılmak üzere yalnızca bir adet ince, uzun yastık olur. Bu yastık bir ömrü paylaşmanın sembolüdür. Eğer eşler arasında küçük kırgınlıklar olmuşsa “küstüm yastığı” denilen iki ayrı yastıkta yatarlar. Küsen eşin gönlü alındıktan sonra küstüm yastığı büyük yastıkla değiştirilir. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:146)

- Ferhat, Amasya Sultanı Mehmene Banu'ya, kız kardeşi Şirin için dünürcü gönderir. Sultan, Şirin'i vermek istemediği için olmayacak bir iş ister delikanlıdan. “Şehre suyu getir, Şirin'i vereyim.” der. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015:87)
- Ben, kardeşimin karısının görümcesi oluyorum. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015:87)
- Çocuklara bayramlık denilen bayram giysileri alınır. Bayramın ilk günü sabah ezanı ile beraber uyanıp bayramlıklar giyinir ve camiye gidilir. Kahvaltıdan sonra kabristana gidilir, ölen yakınlar için dua edilir. Oradan da büyüklerin evlerine gidilip onların da bayramı kutlanır. Bayramlarda çalınmadık kapı öpülmedik el kalmaz. Birbirlerine küsen insanlar bayramlarda barıştırılır. Fakirlere yardım edilir. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:137),
- Evliliğin olmazsa olmazı sevgi ve saygıdır. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:36)
- İmece, bir köy ya da köy topluluğu içinde işlerin gönüllü ya da zorunlu olarak ve el birliği içinde yapılmasıdır. Köyün herhangi bir sorununun giderilmesine karar verilmişse, köydeki her evin bu sorunun çözülmesi için yardım etmesi beklenir. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:36)
- Gebelikte eğer bebek kız ise anne çirkinleşir, erkek ise güzelleşir. Gebe kadının karnı sivri ise bebeği erkek, karnı yayvan ise bebeği kız olur. Eğer bebek kız ise gebelik zor, erkek ise gebelik kolay geçer. Gebelik kadınlarda bazı hastalıkları giderir. Mide ekşimesi, gebelikte bebeğin saçlarının çıkma zamanında çok olur. Gebe kadın kelle, muşmula yerse çocuğu çirkin olur, güzele bakarsa çocuğu güzel olur. Gebe kadın, cenaze geçerken cenazeye bakmamalı çünkü cenazeye bakarsa doğacak çocuğun ömrü kısa olur. Gebe kadın, gül koklarsa bebeği güller gibi kokar. Gebe kadın, gebelikte ayva ve erik yerse bebeğin yüzünde gamzeler olur. Gebe kadın, ekşi yerse kızı, tatlı yerse oğlu olur. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:63)
- Türk töresinde aile ve çocuk, toplumun temeli olarak görülür. Doğum öncesi ve sonrası; büyütlüp yetiştirilmesi ile ilgili törenlerin varlığı ve bu törenlerin gücü,

bize bu konuda bir fikir vermektedir. Türklerde, özellikle Türkiye’de, çocuğa doğumunu izleyen üç veya yedinci gün için de ad verilmesi yaygın bir gelenektir. Bu âdet, bugün de sürdürülmektedir. Eski Türk yaşayışında ise çocuk, gerçek adına ergenlik çağında ve bir beceri göstermesi, yiğitlik yapmasıyla kavuşurdu. Bunun en güzel örnekleri Dede Korkut hikâyelerinde işlenmiştir. Türklerde ad koyma töreni şu şekilde gerçekleşir: Ad koyacak kişi, abdest aldıktan sonra gelip çocuğu kucağına alır, kıbleye yönelir; çocuğun sağ kulağına alçak sesle ezan okur, sol kulağına kamet getirir. Sonra, yine sağ kulağına koyacağı adı üç kere söyler. “Adını biz verdik, yaşını Allah versin, hayırlı evlat olsun, âmin!” duasıyla ad verme işini sona erdirir. Çocuğa verilen ad, tarih ve saatiyle birlikte Kur’an-ı Kerim’e yazılır. Onun için bazı evlerdeki Kur’an’ların iç kapakları küçük bir soy kütüğü gibidir. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015: 78)

- Ben köye gideceğim, anne ve babamı ziyaret edeceğim. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015: 79)
- Misafirlik, Türk toplumunda çok önemlidir. Bu yüzden Türkiye’de misafir çok değerlidir. Ev sahibi, evine gelen misafiri ne olursa olsun geri çevirmez onu memnun etmek için elinden gelen her şeyi yapar. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015: 98)
- Türklerde misafir önemlidir. Misafir, ev sahibine Allah’ın bir lütfüdür, hiçbir zaman kendini yabancı hissetmez. Çünkü Türkler için misafir ağırlamak bir şereftir. Türkiye’de evlerin en güzel odası konuklar için ayrılır. Onlara en iyi yemekler ikram edilir. Ev sahibi, misafirin bütün ihtiyaçlarını giderir, onu el üstünde tutar. Kendi ailesinden asla ayırmaz, hatta onun için daha iyisini yapmaya çalışır. Türk kültüründe misafirlikle ilgili birçok atasözü, deyim ve anane bulunmaktadır. Bunlardan bazıları şunlardır:

Misafir odası: Genellikle evlerin bir odası misafirler için ayrılır. Oda en güzel şekilde düzenlenir. Misafir dışında kullanılmasına pek müsaade edilmez.

Tanrı misafiri: Gelen kişinin kim olduğu önemli değildir. Çünkü o, Allah tarafından gönderilmiş bir emanettir. Misafire hizmet Allah’a hizmettir. Bundan dolayı misafir asla geri çevrilmez.

Misafir bereketi ile gelir: Misafir sıkıntı getirmez. Misafir ev halkını zor

duruma sokmaz. Çünkü o kendi bereketi ile gelir.

Misafirin on nasibi vardır; birini alır, dokuzunu bırakır: Misafir bereket getirir, yiyip içtikleriyle konuk olduğu evde bir şeyi eksiltmez, aksine misafirin geldiği evde bolluk ve bereket artar. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:163)

- Bayramın bir gün öncesine “Arife Günü” denir. Sabah bayram namazını kıldıktan sonra aile büyükleriyle bayramlaşmaya gidilir. Türkler çok misafirperver ve geleneklerine bağlı insanlardır. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:165)
- Köy odaları geleneği, Türk konukseverliğinin en iyi örnekleri arasındadır. Anadolu’nun birçok köyünde nerdeyse her ailenin köy odası vardı. Köy odalarının başka bir işlevi de köylerdeki dayanışmayı, kaynaşmayı arttırmak, bu yönüyle sosyal hayatı geliştirmek ve ayakta tutmaktı. Büyüklere saydı esastı. Köy odalarının konukları bazen halk ozanları olur, sazlarını çalar, yanık yanık türkü söylerlerdi. Bayram ve düğünlerde köy halkı odalarda toplanır kutlamalar yapar yemekler yerlerdi. Köy odaları Türk konukseverliğine bir örnek olarak hep var olacaktır. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:173)
- Mutlaka aile kurulmalı. Evlat yetiştirilmeli. Mutlaka insanın dinine bağlı olması, büyüklerine hürmet etmesi ve geleneklerini unutmaması lazımdır. Büyüklere saygılı olup, onların geçmişte yaşadıkları tecrübelerden en iyi şekilde yararlanmayı bilmelidirler. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı Dinleme metni 2015:22)
- Türkiye’de tuzlu kahvesi içen damat adayı sesini çıkartmaz. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı Dinleme metni 2015:40)
- Kan kardeşi. Türk kültüründe ant içmek denir. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:47)
- Mesela bir yüzük oyunu varmış. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:52)
- Türkiye’de düğünden önce tüm akrabalar bir araya gelir ve kına gecesi yapılır. Ertesi gün düğün olur. Geline ve damada para ve altın takılır. Bu törene takı merasimi adı verilir. Anneler kızlarına çeyiz sandığı hazırlarlar ve gelin bu sandığı evine götürür. Yeni evli çiftte “Allah bir yastıkta kocatsın” diye temennide

bulunulur. (Yedi İklim Türkçe B2, 2015: 66).

- Allah'ın emri Peygamberin kavli ile kızımızı oğlumuz istiyoruz. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:162)
- Antakya halkı yüzlerce yıldır kardeşçe yaşama tecrübesine dayanarak, tüm dünya halklarını kalıcı bir dünya barışı için tüm farklılıklarına rağmen karşılıklı saygıyı ve hoşgörüyü davet ediyor. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:51)
- Ebced hesabı kitabeler dışında pek çok yerde kullanılmıştır. İnsanlar kimsenin anlamasını istemedikleri özel yazışmalarında ve ticarî ilişkilerinde bu yöntemi kullanmışlardır. Örneğin birisine 200 altın borç verdiniz. Kâğıda yalnızca bir "k" harfi yazıp ona gönderdiğinizde, ona borç verdiğiniz 200 altını geri istediğiniz mesajını hemen hemen hiç kimse anlamadan ona iletmiş olurdunuz. Aynı zamanda doğum tarihlerinin unutulmaması için çocuğun doğum tarihinin bir kelime veya bir iki isimle belirlenmesinde yine bu sistem kullanılmıştır. Eskiden kitapların önsöz, giriş, sayfaları ile numara almayan sayfalar hep ebced hesabına göre numaralandırılmıştır. Kitapların ay ve sene kayıtları, yazı bölümleri ve madde başlıkları hep ebced hesabına göre düzenlenmiştir. Devlet arşivlerinde yer alan birçok resmî belge, tutanak, sayım ve döküm hesapları da bu hesaba göre tanzim edilmiştir. Bu hesap insanların ölüm tarihlerini vermek için mezar taşlarında hatta astroloji ve define aramada da kullanılmıştır. Çok küçük bir ayrıntı gibi görünebilir, ama ebced hesabı Türk kültüründe hala aydınlatılmamış, gizli yanları olan, son derece önemli ve ilgi çekici bir gelenektir. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:71)
- Türk erkeklerin kız evine girmeleri yasaktı; bundan dolayı kızlar akşamları pencere önüne geçer sevdalinka okurlardı. Oğlanlar ise tambur eşliğinde sevdalinkalara karşılık verirlerdi. Kızlar sevdalinkayı bitirip pencereden uzaklaşınca oğlanlar rüyadan uyanmış gibi kalkıp giderlerdi. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:125)
- Evlenmek isteyen gençler bunu sözle dile getirmez gül işlemeli çorap giyer, başına da karanfilli örtü takardı. Ailesi gerekli mesajı alırdı. Evlenme çağında kızları olan aileler de bu durumu çiçekle ilan ederlerdi. Evlerin caddeye bakan cephesinde saksılar içinde çiçek bulundurmak, “burada evlendirilecek kızımız var” demektir. Eğer talibi çıkar ve iş kesinleşirse bu sefer saksılar bahçe

tarafındaki pencerelere taşınırdı. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:71)

- Türklere göre insan, evrenin üç önemli varlığından biri olarak kabul edilir. Bir Türk efsanesinde terazi burcu, üç ana yıldızla iki yan yıldızdan oluşmuştur. Üç yıldız göğe kaçan geyikleri, iki yıldız ise onları kovalayan avcı ile yayı ol- muşlardır.

Çin’de yaşayan Türklerde düğün merasimi üç aşamada yapılır. Gelin kız, kocasının evine geldikten sonra üç gün kocası, kaynanası ve kayın babasıyla karşı karşıya gelmez. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:145)

- Ailede soy yedi göbeğe kadar çıkarılır. Anadolu’da düğünün en namlısı yedi gece, yedi gündüz olanıdır.

Doğumdan sonra kırk gün içinde bulunan anne ve bebeğe “kırk” denir. Kırk çıkması, anne ve bebek için önemli bir olay olarak kabul edilir. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:146)

- Kırklı çocuğun elbise ve bezlerinin suyunun dışarı atılmayacağına inanılır. Yine doğumdan ya da ölümden sonra “kırk mevlidi” uygulaması yapılır, beklenen kırk günün geçmesine “kırk uçurma” denir. Ölümden sonra ölünün kırkının çıkması beklenir ve sonunda kırk aşısı verilir.

Türk kültüründe önemli bir yeri olan kahvenin de “kırk yıl hatrı vardır.” Misafire bir fincan kahve ikram etmeniz, sizinle kırk yıllık dostluk kurmasını sağlar.

İnsan vücudunda 366 kemik bulunduğundan 366 sayısı kutsal sayılar arasında gösterilmektedir.

Yetmiş iki milleti işaret ettiği için 72, Allah’ın adlarını işaret ettiği için 99 sayısı da kutsal sayılar arasında gösterilmektedir. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:147)

İşte Türklere ait bazı batıl inançlar... Sağ avuç kaşınırsa para gelir, sol avuç kaşınırsa elden para çıkar. Akşam tırnak kesilmez. Akşam sakız çiğnenmez, akşam çiğnenen sakız ölü etidir. Yıldız kaydığında bir insan ölür. Gece aya doğru tükürmek uğursuzluk getirir. Kırklı kadın evden fazla uzaklaşmaz. Kırklı çocuk yalnız bırakılacağı zaman başucuna bıçak, soğan, sarımsak konur. Akşam kapının önü süpürülmez. Geceleri cinler, peri kızları gölde yıkanır. Akşam soğan yenen yere melekler gelmez. Bıçakla ekmek kesilmez, evin bereketi kaçar. Bir kişinin üzerinde dikiş dikilirse o kişinin kısmeti bağlanır. Duvar dibinde uyumak iyi

değildir, insan çarpılır. Dolu ilk yağdığında birkaç tane yemek sağlığa iyi gelir. Şimşek çaktığında yere bıçak saplanır. İncir ağacının altında uyuyanları şeytan alır götürür. Hamile kadın aş ererken neye bakarsa doğacak çocuk ona benzer. Bir evin başında baykuş öterse, o evde biri ölür ya da bir yıkım olur. Gece aynaya bakanın ömrü kısa olur. Elleri diz üzerinde kavuşturmak, parmakları birbirine geçirip el bağlamak iyi değildir, insanın kısmeti kapanır. Baş sağlığına gelen kişilerin ayakkabıları ters çevrilmez. Kapı eşliğinde oturulmaz, insan fakir olur. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:151)

2.5.Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Ders Kitaplarında Bir Kültür unsuru Olarak Sinemanın Kullanılması

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde sinema çok önemli bir yere sahiptir. Sinema diğer sanat dallarından ayrı olarak toplumla daha iç içedir. Çünkü içinde bulunduğu yüzyılın tanıklığını yapan sinema, farklı coğrafyaları ve insanları buluşturan, film arşivleri ile toplumların görsel belleğini oluşturan, gelecek tasarımlarını geniş kitlelerle paylaşan bir sanat dalıdır. (Erkılıç, 2009: 47).

Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim B1, B2 ve C1 Ders kitaplarında sinemanın kültür unsuru olarak kullanımına ilişkin bulgular şu şekildedir:

- Pazar günü gösterime giren Fetih 1453 adlı filmi daha ilk gününde 100 bin kişi seyretti. Fetih 1453 adlı filme halk büyük rağbet gösterdi. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı, 2015: 18)
- Babam ve Oğlum . (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı, 2015: 43-125)
- “Aşk tesadüfleri sever.” (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı, 2015: 119)
- Araf , (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı, 2015: 120)
- 120(Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı, 2015: 120)
- Gol Kralı filmi(Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı, 2015: 120)
- Unutulmayan Türk Aşk Filmleri: Sultan. Çalığışu. Keşanlı Ali Destanı. Selvi

Boylum Al Yazmalım. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı, 2015: 152)

- Ayşe Kulin bu kitaptaki Gülizar adlı öyküyü Kırık Bebek adı ile senaryolaştırdı ve bu sinema filmi 1986 yılının Kültür Bakanlığı ödülünü kazandı. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı, 2015: 161)
- “Münir Özkul Hababam sınıfı filmlerindeki tatlı sert müdür yardımcısı Kel Mahmut Adile Naşit ile müsdahem Hafize Ana tipleriyle tanınır. Ama esas olarak Neşeli Günler, Gülen Gözler, Bizim Aile ve Aile Şerefi gibi filmlerde oynadıkları karı koca rolleriyle Türk halkının gönlünde taht kurmuşlardır. Halk onları öyle benimsemiştir ki pek çok kişi onların gerçek hayatta da evli olduklarına inanmıştır. Oynadıkları filmler, ailece izlenecek filmlerin ilk sıralarındadır. Bu filmlerde Münir Özkul adil babacan ve dürüst babayı Adile Naşit’de aileyi bir arada tutan beraberliğe önem veren ve kocasına hep destek olan anneyi canlandırmıştır.” (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı , 2015: 166)
- İstanbul Film Festivali, ilk kez 1982 yılında “Film Haftası” olarak başlatıldı. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı , 2015: 67)
- Ünlü senarist Kenan Yiğit ile söyleşi. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı , 2015: 69)
- Altın Portakal Film Festivali Ödülleri, bu yıl büyük bir şölen ile sahiplerine verildi. Ödül alan sanatçılar çok duygulandı. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı , 2015: 13)

2.6.Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Ders Kitaplarında Bir Kültür Unsuru Olarak Dini Değerlerin Kullanılması

Dünyada inançsız hiçbir millet yoktur. Türkler tarihleri boyunca birçok coğrafyada yaşadığı ve farklı milletlerle etkileşim olduğu için farklı dinler benimsemiştir. Türkler tarihleri boyunca Gök Tanrıçılık, Manihaizm, Budizm, Musevilik, Hıristiyanlık ve İslamiyeti benimsemişler ve bu dinlere özel kelimeler, değerler de dile geçmiştir.

Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim B1, B2 ve C1 Ders Kitaplarında dinin kültür unsuru olarak kullanımına ilişkin bulgular şu şekildedir:

- Ramazan ve Kurban bayramlarında ailece bayramlaşırız. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:36),
- Hakk'ın rahmetine kavuşmak, vefat etmek. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:43)
- Şükürler olsun! (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015: 49)
- Selamünaleyküm. Aleykümselâm. Allah gönlüne göre versin. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015: 50)
- Hayırdır inşallah. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:111)
- Camiyi geçip tepeye doğru ilerliyorum. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:112)
- Ramazan bayramınız mübarek olsun. Hayırlı bayramlar. Ramazan bayramınızı kutlarız. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:138)
- El öpmek. Bayram alışverişi. Adet. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:141)
- Allah Allah! Allah zihin açıklığı versin. Allah'a ısmarladık. Hay Allah! Allah'a şükür. Allah korusun. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:165)
- Ramazan ayı boyunca Müslümanlar İslam dini doğrultusunda güneşin doğuşundan batışına dek oruç tutarlar. Oruç tutarak fakirleri, aç kalanları anlamaya çalışırlar. Zekât ve fitrelerini vererek de fakirlere maddi destek olurlar. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015: 81)
- Kuran-ı Kerim. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015: 31)
- En çok da Ramazan Bayramını özlerim. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:137)
- Ramazan Bayramında bir önceki güne Arife günü denir. Müslümanlar bayram gününe kadar tam 1 ay oruç tutarlar. Oruç tutamayanlar oruç tutamadıkları her gün

için fakirlere maddi yardım ederler. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:137)

- Ey cemaat edeceğim duaya âmin deyin diyerek ellerini açar ve Allah'ın kendi canını da alması için dua eder. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:154)
- Maşallah. Çok şükür. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015: 10)
- Allah adıyla yaşatsın. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015: 10),Allah devlete millete zeval vermesin. Allah onlardan razı olsun. Allah hepsine zihin açıklığı versin. Maşallah. Allah nazardan saklasın! Şu Allah'ın hikmetine bak! Allah tez zamanda ailelerine kavuştursun. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015: 73)
- Allah korusun! (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015: 74)
- Ad koyma abdest aldıktan sonra çocuk kucağa alınıp kibleye dönülür. Sağ kulağına alçak sesle ezan okur, sol kulağına kamet getirir. Sonra sağ kulağa üç kere adı söylenir. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:78)
- Daha iyisi sizlere nasip olsun. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:165)
- Allah can sağlığı versin. Hayırlı olsun. Başın sağ olsun. B2(Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı 2015: 93)
- Allah adıyla yaşatsın! Allah nasip etsin! (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015: 60)
- Allah aşkına! (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:21)
- Müslümanlar (Sünni, Alevi, Şii, Nusayri), Hristiyanlar (Ortodoks, Katolik, Protestan, Süryani) ve Yahudiler de Antakya'nınçok kültürlü yapısını gözler önüne sermektedir. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015: 52)
- İslam dininin kutsal kitabı Kur'an-ı Kerim'in yazıldığı alfabe olmasından dolayı İslam dininin yayıldığı coğrafyanın büyük bir kısmında kullanılan Arap alfabesini, Türkler de İslamiyet'i kabul ettikleri 10. Yüzyıldan itibaren kullanmıştır. Türklerin kurduğu büyük devletlerden olan Osmanlı Devleti'nde de kullanılan bu alfabe Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması ile 1928 yılından itibaren yerini Latin alfabesine bırakmıştır. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015: 96)
- İslam dininde bir sayısı Allah'ı ifade eder. Allah birdir ve tektir.

“Dört” sayısı İslam felsefesinde ve halk inanışlarında bazı temel unsurları nitelendirmek için kullanılır. Bunlardan bazıları dört unsur, dört tabiat, dört kitap, dört melek, dört mezheptir.

Bektaşilikte tasavvuftan gelen şeriat, tarikat, marifet, hakikat kavramları “Dört Kapı” ifadesiyle anlatılır.

İslam inancında önemli bir yer tutan “beş” sayısı, çoğu kaynaklarda beş vakit namaz olarak gösterilir. Bunun dışında elde beş parmak vardır. Hattatlar Allah yazısını genellikle el şeklinde yazarlar. Ayrıca beş demekle Ehl-i Beyt kastedilir. Ehl-i Beyt Hz. Muhammed, Hz. Ali, Hz. Fatıma, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin’dir. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:145)

- Orta Asya ve Anadolu Türklerine göre yer yedi kattır. Kur’an-ı Kerim’de Yusuf Peygamber kıssasındaki rüyaya göre “Yedi besili ineği, yedi zayıf inek yer.” yorumunda yedi yıl kıtlık olur. Hac’da Kâbe yedi kere tavaf edilir. Kur’an-ı Kerim’de geçen Eshab-ı Kehf olayı, “Yedi Uyurlar” olarak bilinir. Süleymaniye Camisi yedi senede yapılmıştır. Çile yedi yılda doldurulur. Yunus Peygamber, Diyarbakır kalesinde yedi yıl oturmuş; Eyüp Peygamber, Harran’da bir mağarada yedi yıl çile doldürmüştür.

“On iki” sayısı halkımızca kutsal kabul edilen sayılar arasındadır. Bu sayı özellikle Alevi ve Bektaşiler tarafından kutsal bir sayı olarak bilinmektedir. On iki sayısı on iki din büyüğünün adı için “On iki İmam” deyimini olarak kullanılmaktadır.

Türkler tarafından, ilk çağlardan bu yana “kırk” sayısının kutsallığına inanılmaktadır. Alevi ve Bektaşilerde Hz. Ali’nin başkanlık ettiği kırk kişinin meclisine “Kırklar Meclisi” denmektedir. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:146)

- Kutsal kitaplara baktığımızda kırk sayısının birçok yerde geçtiğini görürüz. Kitab-ı Mukaddes’te, Eski ve Yeni Ahit’te kırk sayısının geçtiği yerleri gösterirsek: Saul gibi Davut ve Süleyman da 40 yıl saltanat sürmüştür. Hz. İsa öldükten sonra dirilerek 40 gün süreyle havarilerine göründü. (Acts 1:3) Tanrı İsrailileri 40 yıl çölde dolaştırdı. (Numbers 32:13) Tanrı günahkâr insanoğlunun 40 gün 40 gece yağmurla cezalandırılacağını söyledi (Genesis 7:4). Hz. İsa iblis tarafından götürüldüğü çölde 40 gün 40 gece oruç tuttu (Mathew 4:2).

Kur’an-ı Kerim’de ise kırk sayısı dört yerde geçmektedir. Bakara Suresi’nin 51.

ayetinde Hz. Musa'nın Sina Dağı'nda kırk gün tutulduğu anlatılır. Maide Suresi'nin 26. ayetinde yoldan çıkmış bir kavme mukaddes yerlere girmelerinin kırk yıl haram kılındığından bahsedilir. Araf Suresi'nin 142. ayetinde Hz. Musa'ya Sina Dağı'nda verilen kırk günlük süreye değinilir ve Ahkaf Suresi'nin 15. ayetinde ise kişinin kırk yaşına geldiğinde olgunlaşacağından bahsedilmektedir. Müslümanlar arasında Hz. Muhammed'e 40 yaşında peygamberlik verilmesi, ona ilk bağlananların 40 kişi olması, kişinin malının kırkta birini zekât olarak vermesinden dolayı kırk sayısı daha da önemli bir yere sahip olmuştur. Allah'ın adlarını işaret ettiği için 99 sayısı da kutsal sayılar arasında gösterilmektedir. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:147)

2.7.Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim B1, B2 ve C1 Ders Kitaplarında Bir Kültür unsuru Olarak Mimarinin Kullanılması

Türkler yerleşik hayata geçtikten sonra yerleştikleri bölgelere kalıcı eserler yapmışlardır. Bunlar mimari eserlerdir. Mimari eserler inşa edildikleri dönemin kültürel özelliklerini taşırlar. Bu sebeple de Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde mimari eserler kültür aktarımında önemli bir yere sahiptir. Bu sebeple kültür aktarımı konusu incelenirken mimari konusunda incelenmesi gerekmektedir.

Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim B1, B2 ve C1 Ders Kitaplarında dinin kültür unsuru olarak kullanımına ilişkin bulgular şu şekildedir:

- Sultan Ahmet Camisi, Ayasofya Müzesi, Topkapı Sarayı, Kapalı Çarşı, Dolmabahçe Sarayı, Eyüp Sultan ve birçok tarihi mekânı gezdiler. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015: 73)
- Tören tarihî Küçüksu Kasrı'nda gerçekleştirildi. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015: 73)
- Eski ahşap binalar dikkatimi çekiyor. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015:111)
- İlk olarak 1950'li yılların ortalarında, Antalya tarihi Aspendos Tiyatrosu'nda

düzenlenir. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:124)

- Bu arada Osmanlı Topraklarına giren Şah Abbas, Van Kalesi'ni kuşatır. Başarılı olamaz ama İsfahan'a dönerken askerleri Erciş Kalesi'ne saldırır. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:154)
- Roma'nın, Bizans'ın, Osmanlı'nın şaheserlerini kendinde toplamış. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:102)
- ... Ayasofya'nın tarihi havasında kaybolmak, ...Kız Kulesi açıklarında balık tutmanın, ... tadına doyum olmaz. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:102)
- 1632 yılında, lodoslu bir havada, kuşlarınkine benzer bir kanat takıp Galata Kulesi'nden kendini boşluğa bırakmıştır. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı 2015:138)
- Mevlana Türbesi. Topkapı Sarayı. Aspendos. Kız Kulesi. Sümela Manastırı. Çanakkale Şehitleri Anıtı. (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı 2015:59)
- Dünyanın en büyük projelerinden, Türkiye'nin 153 yıllık rüyası "Asrın Projesi" Marmaray, Türkiye Cumhuriyeti'nin 90. Yıldönümünde 29 Ekim 2013'te hizmete girdi. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:40)
- Camiler, medreseler, şifahaneler, hanlar, hamamlar... (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:71)
- Boğaziçi Köprüsü, Asya ile Avrupa kıtalarını birbirinden ayıran İstanbul Boğazı'nın üzerine kurulup karşıdan karşıya geçişi sağlayan ilk köprüdür. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:104)
- Süleymaniye Camisi yedi senede yapılmıştır. (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı 2015:146)
- Ulu Cami, Osmanlı Devleti'nin dördüncü hükümdarı Yıldırım Beyazıt tarafından mimar Ali Neccar'a yaptırılmıştır. Rivayete göre Yıldırım Beyazıt, Niğbolu Savaşı öncesinde savaşı kazanmak için Allah'a yalvarır, Bir de adak adar: Savaştan zaferle dönerse Bursa'ya Yirmi tane cami yaptıracaktır. (Yedi İklim Türkçe C1 Çalışma Kitabı 2015: 59)
- Mimar Sinan işte o insanlardan biridir. 1490 yılında dünyaya geldiği düşünülen

büyük sanatçı Osmanlı Devleti'nin en güçlü döneminde yaşamış ve mesleğindeki en üst rütbe olan mimarbaşılığına kadar yükselmiştir. Geride 350'den fazla eser bırakan Mimar Sinan Anadolu topraklarını birbirinden gösterişli yapıtlarla donatmıştır.” (Yedi İklim Ders Kitapları B2, 2015:114).

2.8.Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim B1, B2 ve C1 Ders Kitaplarında Bir Kültür Unsuru Olarak Müziğin Kullanılması

“İnsanların oluşturduğu kültür, toplumsal etkileşimlerin sonucunda ortaya çıkmış ve gelişmiştir. Müzik, bu kültür oluşumunun en başından beri insanlıkla birlikte gelişmiş, toplumla şekillenmiş, ihtiyaçlara göre değişmiş ve değiştirmiştir. Müzik insanın yarattığı kültürün bir değişkeni olarak, siyaset, din, ekonomi gibi pek çok kurumla birlikte yaşamıştır. Müzik biçimleri, türleri, sorunları iç içe yaşadığı bu alanlarla biçimlenmiştir. İçinde bulunduğu toplumun kültürel özellikleriyle şekillenen müzik; gelişmesine imkân tanıyan ve gelişmesine imkân sağladığı, kimi zaman sözlü mesajlardan daha etkili olduğu siyaset ile; doğumundan itibaren birlikte olduğu, bazen onun sayesinde, bazen ona rağmen geliştiği din ile; seslendiricisi, tüketicisi ile gitgide daha çok iç içe olduğu ekonomi ile bir bütün olmuştur. Tarihsel süreç içinde yaşanan her olay, savaşlar, yasaklar, kurallar, refah, bolluk, toplumun birbirine bağlı tüm organlarını dolayısıyla müziği derinden etkilemiştir” (Göher, 2015)

Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim B1, B2 ve C1 Ders Kitaplarında dinin kültür unsuru olarak kullanımına ilişkin bulgular şu şekildedir:

- Bağlama çalmakta üstüne yok. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015: 22)
- Halk ozanı Neşet Ertaş, 1938 yılında Kırşehir'de doğdu.

Babası Muharrem Ertaş ile birlikte, çocuk sayılabilecek yaşlarda, düğünlerde saz çalıp türkü söyledi.

Babasının “Neden garip garip ötersin bülbül?” adlı türküsünü söyledi. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015: 28)

- Üniversitede okuyamadı ama Türkiye'nin büyük saz ustalarından biri olarak İTÜ'den fahri doktora unvanı aldı. 2010'da UNESCO onu "Yaşayan İnsan Hazinesi" seçti. Hayranları ona "Türkü Baba" ve "Bozkırın Tezenesi" dediler. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015: 29)
- "Rüyalarda Buluşuruz" şarkısı. Seslendiren Sibel Can (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı 2015: 34)
- Suna Kan Paris Konservatuarını, 1952 yılında, birincilikle bitirdi. Uluslararası yarışmalarda ödüller kazandı. Asya, Avrupa ve Afrika ülkelerinde başarılı konserler verdi. Dünyanın en ünlü sanatçı ve orkestralarıyla çalıştı. Evrensel müziği tanıtmak ve yaygınlaştırmak için mücadele verdi. 1971 yılında, "Devlet Sanatçısı" oldu. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015: 20)
- "Kendim Ettim Kendim Buldum" şarkısı. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015: 61)
- "Hayat Bayram Olsa" şarkısı. Seslendiren Melike Demirağ. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı 2015:84)
- "Yalan Dünya" türküsü. Seslendiren Neşet Ertaş. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:29)
- Ünlü piyanist İdil Biret ile röportaj. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:163)
- Ney enstrümanı (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı, 2015: 61)
- "Kazma" şarkısı. Seslendiren Barış Manço (Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı Dinleme Metni 2015:160)

2.9.Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim B1, B2 ve C1 Ders Kitaplarında Bir Kültür Unsuru Olarak El Sanatlarının Kullanılması

Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim B1, B2 ve C1 Ders Kitaplarında Türk el sanatının kültür unsuru olarak kullanımına ilişkin bulgular şu şekildedir:

- Hat sanatını estetik kurallara bağılı kalarak güzel yazı yazma sanatı olarak açıklayabiliriz. Bir başka deyişle hat sanatı, harfleri farklı şekillerde yaratma sanatıdır. Usta çırak ilişkisi ile gelişmiş bir sanattır. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders kitabı, 2015: 32)
- Kâğıdın Asya’da keşfinden sonra Türklerde kitap ciltleme sanatı gelişmiş ve bi sanat kolu haline gelmiştir. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı, 2015: 66).
- Topraktan çanak çömlek yaptılar. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı, 2015: 73).
- Ferhat, nakkaşlık yapan, Şirin’e sevdalı yiğit bir delikanlıdır. (Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı, 2015: 87).
- Bugün değerli hattatlarımızdan Etem ÇALIŞKAN ile birlikteyiz. (Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı Dinleme Metni , 2015: 31)
- Vaktiyle testi ve çanak-çömlek imal edilen kasabalardan birinde uzun yıllar bu meslekte çalışan bir çırak, kalfa olunca artık kendi dükkânını açmak istemiş. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı , 2015: 32)
- Anadolu’da oya onu yapan kadının yaşam öyküsüdür. Kız çocukları 8-9 yaşında oya yapmaya başlarlar. İğne ve iplik tutamayacak yaşa gelinceye kadar da bu tutkulu sanata devam ederler. Kadınlar bütün yaşamları boyunca duygularını, sırlarını, inançlarını, aşklarını ve mutluluklarını oya denilen sanatla dile getirirler. Anadolu kadını kaderini sevdim alamadım isimli oya ile sevincini şeker pembesi oyasıyla, özlemine yârim ile oyasıyla, nefretini biber oyasıyla ve diğer bütün duygularını farklı isim ve şekillerdeki oyalarla ifade eder.
Kadınlar, ailelerine ve çevrelerindeki diğer insanlara bazen bu oyalar yoluyla mesajda verirler. Tülbent, yazma ya da yemeni adı verilen başörtülerinin kenarlarına diktikleri oyalar aracılığıyla istek, dilek ve sıkıntılarını ifade ederler. Kadın eğer kırmızı gül oyası takmışsa bu evlilik çağındayım mesajıdır. Şayet oyalandaki gülün rengi sarıya dönmüşse bir delikanlının aşkından sararıp solduğuna işarettir. Başında ayrılığın simgesi olan nergis oyası varsa o zaman ayrılık kesindir. Kadın eğer eşine sinirlenmişse başına biber oyalı yemeni takarak bunu ifade eder. Yeni gelinler, mutluluk ve huzurlarını anlatmak için hercai

menekşe veya çayır çimen oyası takarlar. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı, 2015: 116).

- Anadolu kültürünün zenginliğinden beslenen Paşabahçe'nin incelikle ve üzerine uzunca düşünülerek hazırlanmış koleksiyonlarında her bir parça ayrı bir hikâye anlatıyor. Tarihçilerin, geniş bir tasarım ordusunun, hattatların, hocaların, danışmanların yani kültüre bir şekilde dokunan herkesin bu noktada emeği var. Sınırlı sayıda üretimi yapılan parçalar hiçbir şekilde kitle üretimine dönüşmüyor. Sadece 2000 tane üretilen ürünlerin 2001'incisinin üretilmesi diye bir şey söz konusu değil. Tarihten aldıkları mirası cama biçim vererek geleceğe aktaran 'Tarih-Kültür Cam Koleksiyonları'nda kullanılan sade cam ürünler ağırlıklı olarak Denizli Cam Fabrikası'nda üretiliyor. Koleksiyonlarda yer alan ürünler üzerindeki desenlerin tümü el işçiliğiyle şekilleniyor. Şimdiye dek 400'e yakın ürünün üretildiği 'Geleneksel El Sanatlarının Cam Üzerine Yansımaları' serisi toplumun soyut kültürel mirasına ışık tutuyor. (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı, 2015: 22)
- "Oya" , "Ebru", "Minyatür", "Çini", "Tezhip" (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı, 2015: 61)
- Ah keşke Abdi Paşa Camisi'nin eşsiz Kütahya çinileriyle kaplı duvarları, eski hâlinde olsaydı da şimdi buradan oraya koşsak, Isparta'nın bahçeleriyle yarış eden halıları, halılarıyla yarış eden çinilerini bir arada görebilseydik... (Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı, 2015: 61)
- Telkari sanatı ressamla sanat arası bir şey. (Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı Dinleme Metni, 2015: 171)

SONUÇ

Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe B1, B2 ve C1 ders kitapları incelendiğinde kültür aktarımı açısından karşımıza hoş bir tablo çıkmaktadır. Çıkan tablo karşısında da görmekteyiz ki yabancılara Türkçenin öğretiminde kültür aktarımı ile ilgili oluşabilecek ön yargılardan arınmış etkinlikler sunulmuştur. Fakat kullanılan bazı kültürel unsurların yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılması tartışılır bir durumdur.

Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim kitabında metinler ve etkinliklerle yabancıların Türk kültürünü daha etkin bir şekilde kavramalarına yardımcı olmakta ve bunun yanında da Türk toplumuna uyum süreçleri hızlanmaktadır. Bu şekilde yabancıların Türkçe öğrenimi de daha hızlı bir şekilde gerçekleşmiş olacaktır.

Türkçe öğretiminde kültür aktarımının yapılabilmesi için şu sebepler ortaya konulmuştur. Bu sebepler;

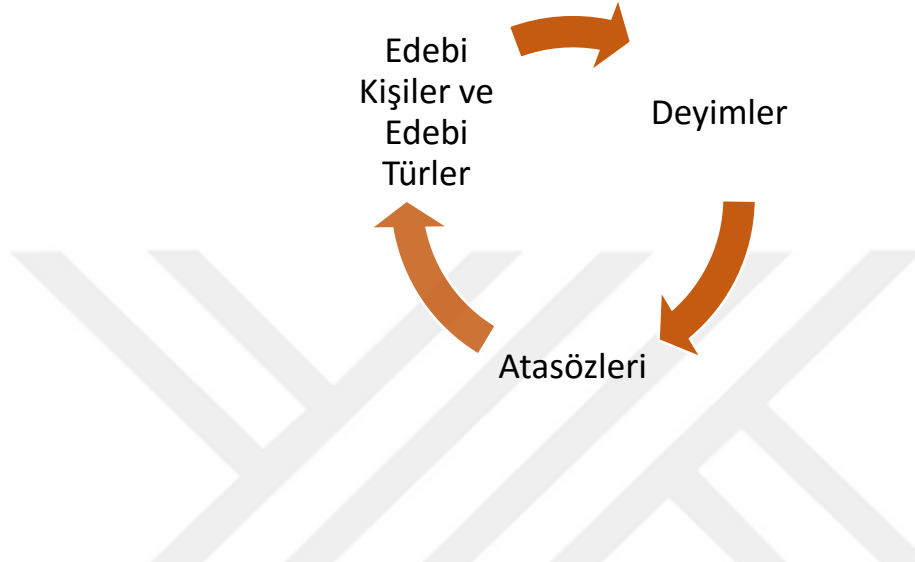
- Türk kültürünün gelişmesi sağlanarak kişilere aktarımının yapılması,
- Milli birlik ve beraberlik ortamının yaratılmasının sağlanması,
- Türkiye'deki yeni nesillerin sosyal hayata uyumunun sağlanması,
- Türkiye'de kültür erozyonunun oluşmasının engellenmesi olarak görülmektedir.

Yabancılara Türkçe öğretiminde kültür aktarımı yapılırken dil öğretilirken, dilin kültürel özelliklerinin de öğrenciye kazandırılması amaçlanır. Öğrencilerin Türk dilini sevmelerinin sağlanması, dili en etkili şekilde kullanabilmeleri için yapılması gereken çalışmalar ortaya konulmuştur.

Edebiyat kültür unsuru hem de kültür taşıyıcısıdır. Eğitim özellikle de Türkçe öğretiminin vazgeçilmez materyali olan edebi metinler, milletin zevk ve estetik anlayışını, dünya görüşünü, değerlerini, hayata bakışını her yönüyle kültürünü bünyesinde

barındırmaktadır. Bu sebeple bir kültür unsuru olarak edebiyatın Türkçe öğretiminde kültür aktarımı kapsamında yeni nesillere tanıtılması, sevdirilip benimsenmesi gerektiği fikri oluşmuştur. Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe B1, B2 ve C1 ders kitaplarında edebiyat öğeleri şu şekildedir:

Şekil 1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Edebiyat Öğeleri

Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe B1, B2 ve C1 ders kitaplarında iki yüz yirmi sekiz adet deyim tespit edilmiştir. Deyimlerin seviyelere göre dağılımları aşağıdaki gibidir:

Tablo 1. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Deyimlerin Seviyelere Göre Dağılımı

	Doğrudan	Dolaylı	Toplam
B1	22	27	49
B2	23	39	62
C1	102	15	117

Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe B1, B2 ve C1 ders kitaplarında yüz on bir adet atasözünün kullanıldığı tespit edilmiştir. Atasözlerinin seviyelere göre dağılımları

aşağıdaki gibidir:

Tablo 2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Atasözlerinin Seviyelere Göre Dağılımı

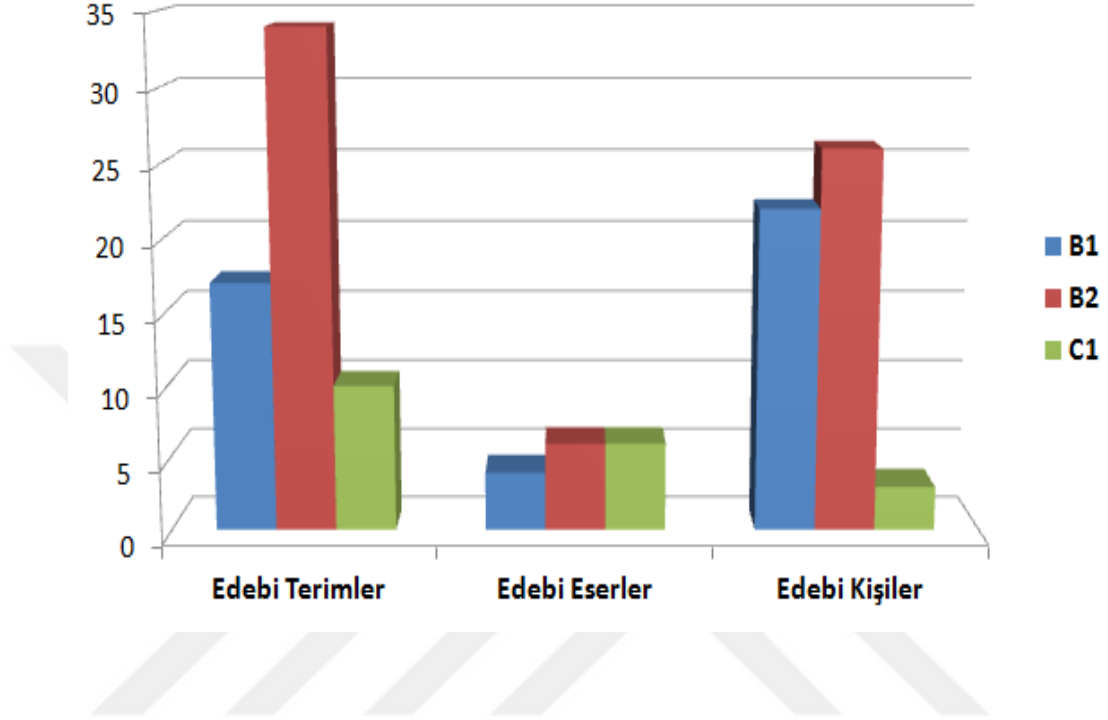
B1	17
B2	56
C1	38
TOPLAM	111

Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe B1, B2 ve C1 ders kitaplarında altmış dört maddede toplam yüz altmış bir adet edebi terim, eser ve kişilerden bahsedilmiştir. Edebi terim, eser ve kişilerin seviyelere göre dağılımları aşağıdaki gibidir:

Tablo 3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Edebi Terim, Eser ve Kişilerin Seviyelere Göre Dağılımı

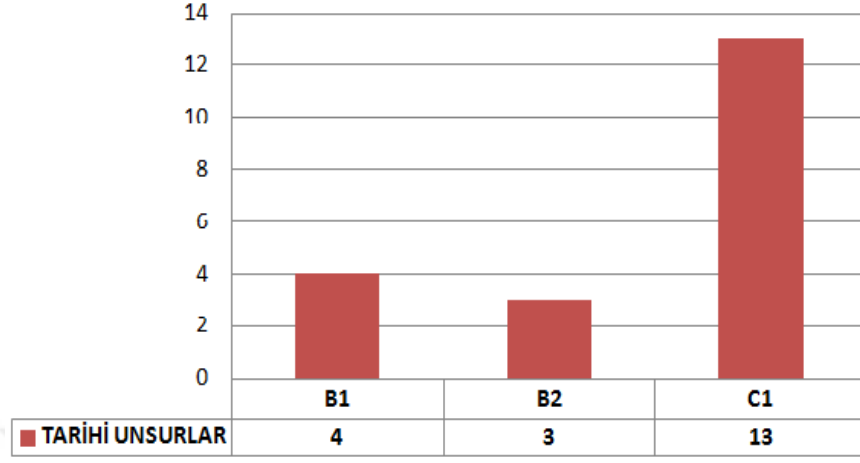
	Edebi Terimler	Edebi Eserler	Edebi Kişiler	Toplam
B1	17	34	10	61
B2	4	6	6	16
C1	22	26	36	84
				161

Şekil 2. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Edebi Terim, Eser ve Kişilerin Seviyelere Göre Dağılımı

Yeni nesillerde milli şuurun oluşmasında, milli birlik ve beraberliğin sağlanmasında, fert ile millet arasında derinliğine ve genişliğine bağların kurulmasında tarih şuurı önemli rol oynar. Tarih şuurı, milleti oluşturan fertlere geçmişteki birliktelikten güç alarak gelecekte de birlikte yaşama azmi vermektedir. Tarih ve Sosyal Bilgiler derslerinde verilen eğitimin tarih şuurı oluşturmada yetersiz kaldığı görülmektedir. Çünkü tarih şuurı bilgiden ziyade duyguyla oluşturulur. Bunun içinde tarihi edebi eserlere konu ederek genç nesillere aktarmak gerekir. Bu sebeple bir kültür unsuru olarak tarihin hem Türkçe öğretiminde hem de yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarımı kapsamında genç nesillere aktarılması gerektiği kanaatine varılmıştır. Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe B1, B2 ve C1 ders kitaplarında ağırlıklı olarak Osmanlı İmparatorluğu olmak üzere on sekiz adet tarihi unsurdan bahsedilmiştir.

Şekil 3. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Tarihi Unsurların Seviyelere Göre Dağılımı

Türkler yaşadıkları coğrafya ve kültürlerden etkilenecek sürekli yeni kelimeler üretmiş ya da yeni kavramları dile kazandırmışlardır. Şu anda Türkiye Cumhuriyeti'nde seksen bir farklı il, yedi adet de coğrafik bölge bulunmaktadır. Her ilin ve her bölgenin kendine has olan kültürleri dile de sirayet etmiştir. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kültür aktarımında coğrafik öğeler önem taşınmaktadır. Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe B1, B2 ve C1 ders kitaplarında coğrafi unsur olarak, 52 şehir, 33 köy, ilçe, semt, 4 coğrafik bölgenin adları geçmiştir.

Tablo 4. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Coğrafi Unsurların Seviyelere Göre Dağılımı

	Şehir	İlçe, Semt, Köy	Bölge	Turistik Yer	Coğrafi Şekil
B1	23	12	2	1	-
B2	15	10	1	5	3
C1	5	8	-	1	1
Toplam	43	30	3	7	4
					*87

Değerler unsuru oldukları kültür gibi milli bir karakter taşımaktadır. Her milletin değerler sistemi, dünyayı ve hayatı algılayışına göre farklılık göstermektedir. Türk milletine ait değerler, Türkün anlayışını, inançlarını dünyaya bakışını yansıtır. Buradan hareketle Türk kültürüne ait değerlerin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğrencilere aktarılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe B1, B2 ve C1 ders kitaplarında Türk kültürüne dair kırk üç farklı değer verilmiştir.

Tablo 5. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Değerlerin Seviyelere Göre Dağılımı

	DEĞERLER
B1	13
B2	18
C1	12
TOPLAM	43

Sinema da kültürün taşıyıcısı olarak görülmektedir. Kültür aktarımı yapılırken de sinema filmleri aracı olarak kullanılmaktadır. Bu nedenle sinema filmlerinde de Türk kültürünü aktarıcı faktörler kullanılmaktadır. Yabancılara Türkçe öğretiminde de sinema hakkındaki bilgilerle Türk kültürü aktarılmıştır. Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe B1, B2 ve C1 ders kitaplarında on altı Türk filmi ve iki Türk film festivali tanıtılmıştır.

Tablo 6. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Sinemanın Seviyelere Göre Dağılımı

	FİLM	FİLM FESTİVALİ	FİLM SÖYLEŞİSİ
B1	16	2	1
B2	-	-	-
C1	-	-	-

Din insanlığın sahip olduğu en eski ve köklü kurumlardandır. İnsanların sahip

olduğu değerlerin çoğu dini kaynaklıdır. Bu sebeple Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde kültür aktarımında dini değerlerin toplumdaki yeri ve önemi belirtilmelidir. Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe B1, B2 ve C1 ders kitaplarında yetmiş iki adet farklı dini değer aktarılmıştır.

Tablo 7. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Dini Unsurların Seviyelere Göre Dağılımı

	DİNİ UNSURLAR
B1	24
B2	18
C1	30
TOPLAM	72

Milletler mimari eserleriyle yaşadıkları topraklara kendi mühürlerini vururlar. Vücuda getirdikleri mimari eserlerine yaşayış tarzlarını, zevk ve beğenilerini, kültürel ve medeni gelişmişliklerini yansıtırılar. Aynı zamanda milletin manevi hayatının, değerlerinin, inançlarının, kültür içinde somut bir şekilde ifade edildiği alan mimaridir. Dolayısıyla kültürel kimliğin gelişiminde kültürün mimari unsurlarının da etkisi büyüktür. Bu sebeple yabancı dil olarak Türkçe derslerinde bir kültür unsuru olarak mimari ele alınması gerektiği ve mimari ile ilgili kültürel özelliklerin genç nesillere aktarılmasının önemli olduğu tespit edilmiştir. Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe B1, B2 ve C1 ders kitaplarında yirmi dokuz mimari yapıdan söz edilmiştir.

Tablo 8. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Mimari Unsurların Seviyelere Göre Dağılımı

	MİMARİ UNSURLAR
B1	10
B2	9
C1	10
TOPLAM	29

Her milletin maddeye biçim verme şekli farklıdır. Milletin zevk ve estetik anlayışını, dünya görüşünü, inançlarını yansıtan el sanatları millete özgüdür. Bu nedenle plastik sanatlar ve el sanatlarının bir kültür unsuru olarak yabancı dil olarak Türkçe derslerinde ele alınması ve yeni yetişen nesillere tanıtılması gerektiği tespit edilmiştir. Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe B1, B2 ve C1 ders kitaplarında on üç el sanatı anlatılmıştır.

Tablo 9. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde El Sanatlarının Seviyelere Göre Dağılımı

	EL SANATLARI	
B1	4	Hat, kitap ciltleme, çanak çömlekçilik, nakkaşlık
B2	9	Çanak çömlekçilik, cam sanatı, oya, ebru, minyatür, tezhip, çini, halıcılık, telkari
C1	-	-
TOPLAM	13	

Müzik, sözü ve ezgisiyle, ait olduğu milletin zevkini, tarihini, dünyayı algılama ve ifade etme biçimini yansıtan önemli bir kültür unsurudur. Müzik de kültürel kimliğin

alametlerindedir. Yeni yetişen nesillerin Türk kimliğini tam anlamıyla kazanabilmesi için Türk müziğini sevmesi, benimsemesi, kendine mal edip davranışlarına bunu yansıtması gerekmektedir. Bu nedenle yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde bir kültür unsuru olarak müziğin de genç kuşaklara tanıtılması, sevdirmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe B1, B2 ve C1 ders kitaplarında on beş Türk kültürüne özgü enstrüman, şarkı ve müzisyen tespit edilmiştir.

Tablo 10. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde Müzik Unsurlarının Seviyelere Göre Dağılımı

	ENSTRÜMAN	MÜZİSYEN	ESER
B1	2	7	6
B2	-	-	-
C1	-	-	-

Yapılan bu çalışmada elde edilen veriler toplamı şu şekildedir:

Yedi İklim Türkçe kitabının yabancılara Türkçe öğretiminde dört değişik görevi bulunmaktadır. Bunlar;

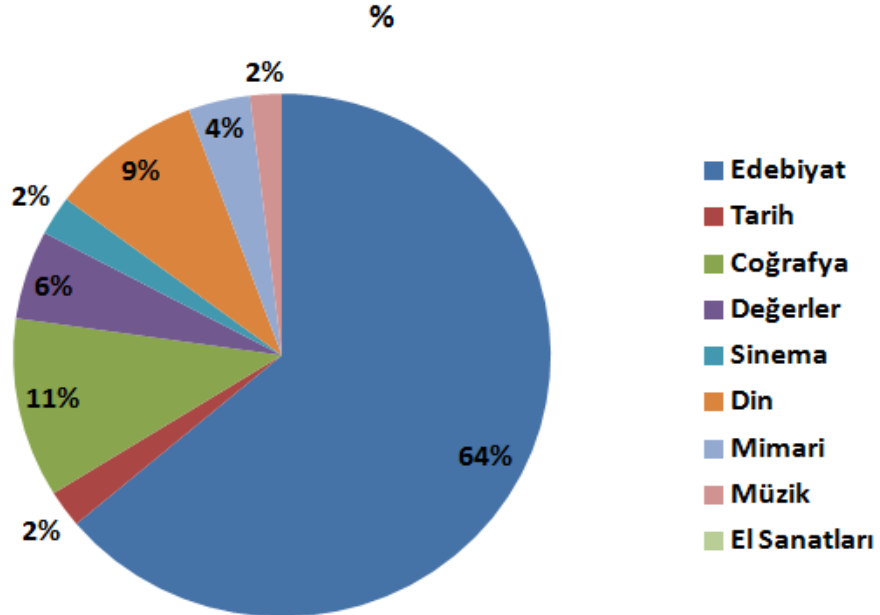
- Yabancılara Türkçe öğretilirken öğrencilerin Türk kültürü hakkında doğrudan ve dolaylı olarak bilgi sahibi olması sağlanmaktadır.
- Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 kitapları kültürel içeriği açısından öğrenciler için bir rehber özelliği taşımaktadır.
- Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Yedi İklim Türkçe Yunus Emre

Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 kitapları öğrencilere kaynak olabilmektedir. Öğrencilerin bu kitapları temel alarak öğrendikleri Türkçeyi geliştirebilecekleri ve hem doğrudan hem de dolaylı olarak kültür aktarımıyla Türk kültürüne hâkim olabilecekleri düşünülmektedir.

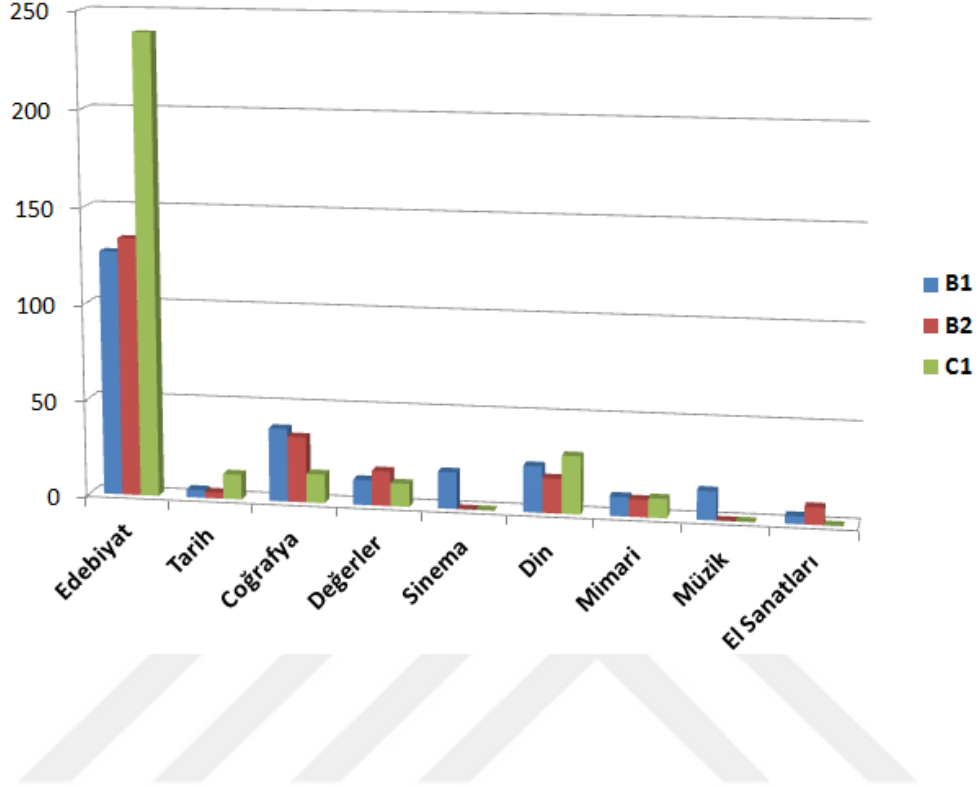
- Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 kitapları kültür aktarımı açısından öğretmenlere yardımcı bir kitap özelliği taşımaktadır.

Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 kitaplarındaki edebiyat, tarih, coğrafya, değerler, sinema, din, mimari, el sanatları ve müzik başlıkları altındaki kültürel öğelerin yüzdesel ve sayısal değerleri aşağıdaki gibidir.

Şekil 4: Yunus Emre Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 kitaplarındaki Kültürel Öğelerin Yüzdesel Dağılımı

Şekil 5: Yunus Emre Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 kitaplarındaki Kültürel Ögelerin Sayısal Dağılımı

ÖNERİLER

“Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 Ders Kitaplarındaki Metinlerin Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi” konulu çalışmam sonucunda bundan sonra geliştirilecek baskılara ya da kitapları kullanacak öğretmenlere ışık tutacak bazı öneriler sunulmuştur. Bu öneriler şunlardır:

- 1) Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 ders kitapları kültür aktarımı açısından çok zengin kitaplardır. Fakat kitaplardaki kültürel unsurların dağılımı hem ünite başına hem de konu içeriği açısından daha dengeli bir biçimde olmalıdır. Üzerinde çok fazla durulmamış kültürel unsurlara (Örn: Türk büyükleri) biraz daha ağırlık verilmelidir.
- 2) İncelenen kitaplarda elde edilen veriler göz önünde bulundurulunca kitapları kullanacak öğretmenlerin Türk kültürüne son derece hakim ve bu konuda son derece donanımlı olması şarttır. Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti B1, B2 ve C1 ders kitapları kültürel öğeler bağlamında kitabı kullanacak öğretmenlerin bu konularda birikim sahibi olmasını gerektirmektedir.
- 3) Kitaplardaki kültürel unsurların bazılarının kazandırılmasında ek materyal kullanımı etkili öğrenim açısından daha iyi olmaktadır. Öğretmenin bu konularda hazırlıklı olması gerekli olduğu halde de aktif öğretim yöntem ve tekniklerine başvurmalıdır.

KAYNAKÇA

AKARSU, B. (1998). *Wilhelm Von Humboldt'da Dil-Kültür Bağlantısı*. İstanbul: İnkılap Kitabevi, s.83

AKSAN, D. (1995). *Her Yönüyle Dil. Ana Çizgileriyle Dilbilimi I*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları. s.11-13

AKTAŞ, T. (2004), Yabancı Dil Öğretiminde İletişimsel Yeti, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (12)*: 45-57

AKTAŞ, T. (2007), Yabancı Dil Öğretiminde Kültürlerarası Yaklaşım, *Türkiye'de Yabancı Dil Eğitimi Ulusal Kongresi*, Ankara. S.61

ASLAN, Y. (2008). *Yabancı Dil Eğitiminde Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar*. Türkiye'de Yabancı Dil Eğitimi Ulusal Kongresi Bildiriler, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Editörler: S. Ağıldere ve N. Ceviz): 118-123

ASUTAY, H. (2007). *Dil, Kültür ve Eğitim*. Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları.

AYDOĞAN, M. (2006) *Batı ve Doğu Uygarlıkları Antik Çağ'dan Küreselleşmeye Yönetim Gelenekleri ve Türkler*, İzmir: Umay Yayınları, s. 9-10

AYHAN, A. (2015). Müzik İmgelerinin Kültür Aktarımında Kullanılabilirliği: Kültürel Yansımalar, *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi, Cilt:1, Sayı:1, s.79*

BİÇER, N., ÇOBAN, İ. ve BAKIR, S. (2014). Türkçe Öğrenen Yabancı Öğrencilerin Karşılaştığı Sorunlar: Atatürk Üniversitesi Örneği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar*, 7 (29). S.125-135

BİROL, C. ve ÖZBAY, M. (2013). *Yabancılara Türkçe Öğretimi İçin Ölçme Değerlendirme Soruları*. Ankara: Pegem Akademi.

CEVİZCİ, A.(1996). *Felsefe Sözlüğü*, İstanbul: Ekin Yayınları. 258-259

COLLİNS, H.(1991), *Collins English Dictionary* (Third edition), Glasgow. S.1694

DEMİRCAN, Ö.(1990), *Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri*, İstanbul :Can Ofset,s.250

DEMİREL, Ö. (2007). *Yabancı Dil Öğretimi*, (3.baskı), Ankara, Pagem Yayıncılık. s.2.

DEVİRİM, H. (2004). Popüler Kültür ve Dil Soruşturması. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 57, 130-133

DİLMAÇ, B.(2002), *İnsanca Değerler Eğitimi*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. DURANT, W. (1978) *Medeniyetin Temelleri*, İstanbul: Boğaziçi Yayınları. S. 15

ERCİLASUN, A. B. (2012) *Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*. Ankara: Akçağ Yayınları. s.314-318

ERGİN, M. (2009). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Basım Yayım Tanıtım. S.3

ERİŞKON, B. (1996). Yabancı Dil Olarak Almanca Ders Kitaplarında Ülke Bilgisi ve Kültür Aktarımı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İ.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü. S.5

ERKİLİÇ, D.S.(2009). *Sinema ve Toplumsal Etkileşim: Teknoloji, Sanat ve Seyir, Sanatlar ve Toplumsal Etkileşim*, İstanbul: E Yayınları, s.47

GÖÇER, A. (2012). Dil-Kültür İlişkisi ve Etkileşimi Üzerine. *Türk Dili*, 729, 50-57

GÖHER, F.M.(2015). Müziğin Toplumsal İşlevi, Müzik, Siyaset, Din ve Ekonomi, <http://www.ayk.gov.tr/wp-content/uploads/2015/01/G%C3%96HER-Feyzan-M.-M%C3%9CZ%C4%B0%C4%9E%C4%B0N-TOPLUMSAL-%C4%B0%C5%9ELEV%C4%B0-M%C3%9CZ%C4%B0K-S%C4%B0YASET-D%C4%B0N-VE-EKONOM%C4%B0.pdf>, Erişim Tarihi: 23.04.2016

GÖKALP, Z. (1975). *Türkçülüğün Esasları*. İstanbul: Türk Kültür Yayınları. S. 30

GÖKALP, Z.(1976). *Türk Medeniyeti Tarihi*, İstanbul: Kültür Bakanlığı Yayınları. S.25-26

GÜLEÇ, İ., GÜRSOY, S.(2010).Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültürel Öğelerin Aktarımı: Gökkuşuğu Türkçe Öğretim Seti Temel Seviye Örneği, *Yabancılara Türkçe Öğretimi, SAÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 98-119

GÜLERYÜZ, H. (2004). Dil Kirlenmesinin Bir Başka Boyutu: İş Yeri Adları. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim, Erzincan Üniversitesi Dergisi, Cilt 15, sayı 2, s.121.*

GÜNAY, D. (1995). Roman Çözümlemesine Toplum-Dilbilimsel Bir Yaklaşım. *Dil Dergisi*, 35, s.9

GÜNGÖR, E.(2010). *Değerler Psikolojisi Üzerinde Araştırmalar*, Ötüken Yayınları. s.21-28-84

GÜVENÇ, B. (1994). *İnsan ve Kültür* (6. Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi. s.95.

GÜVENÇ, B. (2002). *Kültürün ABC'si* (2. Baskı). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları. S.47-48-85

GÜZEL, A. (2014). *İki Dilli Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi (Almanya Örneği)* (3. Baskı) Ankara: Akçağ

GÜZEL, A. ve Barın, E.(2013) *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi* (1. Baskı) Ankara: Akçağ

HOUSE, R., JAVIDAN, M., HAMES, P., ve DORFMAN, P. (2002). *Understanding Cultures And Implicit Leadership Theories Across The Globe: An Introduction To Project GLOBE*. Philadelphia: Journal of World Business.

İSLAM ANSİKLOPEDİSİ (2012), Cilt 36 :296

KAFESOĞLU, İ. (1998). Türk Milli Kültürü (4. Baskı). İstanbul: Ötüken Neşriyat s.16

KAPLAN, M. (2010). *Dil ve Kültür* (26. Baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları. S. 108-151-152.

KARATAŞ, T. (2009). *Türk Dili*, Ankara: Öncü Kitap Basımevi, s. 11.

KIRKKILIÇ, Ahmet ve Sevim, Oğuzhan (2012). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Türk Kültür ve Edebiyatının Yeri (ss. 359-386), Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, (2. Baskı, Editörler: A. Kılınç ve A. Şahin). Ankara: Pegem Akademi.

KIZILÇELİK, S. ve ERJEM, Y.(1994). *Açıklamalı Sosyoloji Terimler Sözlüğü*, Ankara: Atilla Kitapevi, S. 372.

KÖSE, D. (2007). Ortak Başvuru Metni'ne Uygun Türkçe Öğretiminin Başarıya ve Tutuma Etkisi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, (18): 107-118.

KÖSE, D. (2008). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Sınavların Hazırlanması ve Uygulanması, *Dil Dergisi*, 139, s.36-47.

KÖSOĞLU, N. (1996). *Türk Kimliği ve Türk Dünyası*, İstanbul: Ötüken Neşriyat.

KUÇURADI, İ.(1971). *İnsan ve Değerler*, İstanbul: Yankı Yayınları,s.19.

KUŞDİL M. E., KAĞIÇIBAŞI, Ç.(2000). Türk Öğretmenlerinin Değer Yönelimleri ve Schwartz Değer Kuramı, *Türk Psikoloji Dergisi*, Yıl 2000, s.60

MEHMEDOĞLU, A. U.(2007). *Üniversite Öğrencilerinin Değer Yönelimleri ve Dindarlık , Değerler ve Eğitimi*, İstanbul: DEM/Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları, s. 799.

OĞUZ, E.S.(2011). Toplum Bilimlerinde Kültür Kavramı, *Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Cilt:28, Sayı:2, s.237

OKUR, A., KESKİN, F.(2013). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültürel Öğelerin Aktarımı: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti Örneği, *The Journal of Academic Social Science Studies*, Volume:6, Issue:2.

RUSSEL, B. (1973). *The Uses Of Language Concepts And Processes*, Ed. Joseph A Devite, Prentice Hall, s. 43

SABUNCUOĞLU, Z.(2000). *İnsan Kaynakları Yönetimi*, Bursa: Ezgi Kitabevi, s.100.

TERZİ, A. R. (2005). *İlköğretim Okullarında Örgüt Kültürü*. Balıkesir: Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi.

TOSUNOĞLU, M. ve MELANLIOĞLU, D. (2004). Türkçenin Yolculuğunda Önemli Duraklardan Biri: Eğitim- Öğretim Programları. I. Ulusal Sosyal Bilimler Sempozyumu: *Bir Metafor Olarak Yol ve Yolculuk*. Kırıkkale.

TÜRKÇE SÖZLÜK (2014). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayını.

Turnitin Orijinallik Raporu

YEDİ İKLİM TÜRKÇE ÖĞRETİM SETİ B1, B2 VE C1 SEVİYESİ DERS KİTAPLARINDAKİ
METİNLERİN YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜR AKTARIMI AÇISINDAN
İNCELENMESİ Gülce Tosun tarafından

Tez (123) den

- 26-Tem-2016 18:06 EEST' de işleme konu
- NUMARA: 691921837
- Kelime Sayısı: 19556

Benzerlik Endeksi

%20

Kaynağa göre Benzerlik

Internet Sources:

%19

Yayınlar:

%6

Öğrenci Ödevleri:

%4

